

דוח פעילות לשנת העבודה -2012-

הפרקליטות הצבאית

דברי פתיחה

עם סיומה של שנת העבודה 2012 וככל שנה, הפרקליטות הצבאית גאה להציג את דוח סיכום העבודה השנתי. עשייתה של הפרקליטות הצבאית הינה עשירה ומגוונת ודו"ח זה מספק צוהר להתרשמות ממורכבותה של העשייה ומהיקפיה הנרחבים, כמו גם מתרומתה החשובה של הפרקליטות הצבאית להצלחתו של צה"ל ולשמירה על שלטון החוק בצה"ל ובכלל.

האירוע המבצעי המרכזי בצה"ל בשנת 2012 היה מבצע "עמוד ענן", שהתנהל נגד ארגוני הטרור הפועלים ברצועת עזה. מטבע הדברים, הפרקליטות הצבאית הייתה שותפה מלאה למבצע. קציני הפרקליטות הצבאית, מסייעים באופן שוטף למפקדי הצבא בהיערכות לחימה, בהכנת פקודות המבצע ובתהליך בחינת המטרות. במהלך המבצע עצמו, ניתן ייעוץ משפטי רחב היקף בתחומים האופרטיביים, בתחום כוח האדם ובתחום הגנת העורף. בכל צמתי ההחלטה החשובים ניתן ייעוץ משפטי שנועד להבטיח כי גם בעת לחימה צה"ל מוסיף ופועל בהתאם לחוק ובהתאם לדיני החימה. הנוכחות של הייעוץ המשפטי לצד המפקד, גם בעיצומה של הלחימה, מלמדת על ההבנה הגוברת בקרב הדרג הפיקודי והמבצעי בדבר חשיבותו של הייעוץ המשפטי, ועל מקומה החשוב של הפרקליטות הצבאית בליבת העשייה של צה"ל.

לאחר המבצע, סייעה הפרקליטות הצבאית בהליכי התחקור והבדיקה המקיפים שנערכו על ידי צה"ל. במסגרת זו, הוחלט, ביוזמת הרמטכ"ל, להקים ועדה בראשות אלוף שתבדוק באופן פרטני עשרות אירועים מבצעיים, בהם נהרגו בלתי מעורבים או נפגעו מתקנים רגישים. בדיקה מקיפה זו, אשר התאפשרה, בין היתר, מאחר שמדובר במבצע מוגבל בהיקפו, עולה הרבה מעבר לסף המתחייב על פי דין, ויש בה כדי לבטא את המחויבות העמוקה של צה"ל ללמוד ולהפיק לקחים, ואת הניסיון הכן להימנע ככל הניתן מפגיעה במי שאינם מעורבים בלחימה. במהלך שנת 2013 יבחנו ממצאי הבדיקה על ידי הפרקליטות הצבאית.

הסיוע לצה"ל בעת הלחימה, אשר בא השנה לידי ביטוי גם במבצעים נוספים, כגון המבצע לעצירת הספינה "Estelle" אשר שטה לעבר חופי עזה וניסתה להפר את הסגר הימי, הינו חלק חשוב ובלתי נפרד מתפקידיה של הפרקליטות הצבאית, אך הוא משקף, כמובן, חלק קטן בלבד מעשייתה.

להלן אעמוד בקצרה על מספר היבטים מרכזיים נוספים בפעילות הפרקליטות הצבאית בשנת 2012:

בתחום אכיפת הדין, הובלנו רפורמה מקיפה בטיפול המשפטי במקרי מוות שלא בפעילות מבצעית. בעקבות עבודת מטה, שנעשתה בשיתוף עם אכ"א, קמצ"ר וקרפ"ר, ייועלו וקוצרו באופן משמעותי משכי הטיפול בתיקים אלו, באופן המאפשר לספק מענה מיטבי ומהיר למשפחות השכולות, מבלי לפגוע באיכות המקצועית של הטיפול בתיקי החקירה.

עוד עסקנו בהגברת המאבק המשפטי בתופעת היעדר מן השירות שלא ברשות. צוות חשיבה שהוקם בפרקליטות הצבאית, אשר עבד בשיתוף עם אכ"א, המליץ על שורה של שינויים שנועדו לשפר הן את תהליכי האכיפה והן את הטיפול בכוח האדם באופן שיסייע במניעת היעדרויות בעתיד.

תחום מרכזי נוסף בו מתמקדים מאמצי האכיפה בצה"ל, הינו תחום הסמים. במהלך השנים האחרונות, ניכרת עליה בתופעת השימוש בסמים סינטטיים אשר קיים ספק בדבר חוקיותם. לנוכח הפגיעה החריפה במשמעת ובכוננות הצבא הנובעת משימוש בסמים מעין אלו, נקבעה מדיניות אכיפה נוקשה כלפי המשתמשים בהם, לרבות העמדה לדין פלילי של חיילים המשתמשים בחומרים מסוכנים בנסיבות צבאיות, גם כאשר אין המדובר בחומר המוגדר כסם אסור.

באזור יהודה ושומרון, נכנסו השנה לתוקף הסדרים חוקיים המקצרים משמעותית את תקופת המעצר, ומבטאים את החתירה המתמדת להגנה על זכויות חשודים ונאשמים בבתי המשפט באזור. התביעה באיו"ש עסקה השנה רבות גם בטיפול המשפטי במשוחררי "עסקת שליט" אשר הפרו את תנאי שחרורם, וחזרו לסורם. העיסוק בנושא זה עורר שאלות משפטיות מורכבות ביחס לתפקידיה וסמכויותיה של הוועדה להקלה

בעונש, ואשר לתוקפם המשפטי של ההסדרים שנקבעו בעניין זה. הפסיקה שניתנה עד כה מלמדת כי ההסדרים המשפטיים שנקבעו מבטאים נכוחה את האיזון בין חשיבות קיום העסקה לבין הצורך במניעת חזרתם של המשוחררים לעיסוק בטרור.

במהלך השנה, יזמנו גם בדיקה מקיפה לשם חיזוק מעמדה של הסנגוריה הצבאית. הסנגוריה הצבאית, אשר מחד גיסא, נהנית מעצמאות מקצועית מלאה, מהווה, מאידך גיסא, חלק בלתי נפרד מהפרקליטות הצבאית. לשם בחינה ועיגון ראוי של מעמד ייחודי זה, מונתה ועדה בראשות שופטת בית המשפט העליון (בדימוס) דליה דורנר, בה היו חברים גם ס' הרמטכ"ל לשעבר, האלוף (בדימוס) דן הראל ורמ"ח יעח"ק לשעבר, אלי"ם (בדימוס) משה ינון. הוועדה נתבקשה לבחון את היקף עיסוקיה של הסנגוריה הצבאית ואת הצורך לעגן את מעמדה ותפקידיה בדין. מסקנות הוועדה הוגשו לאחרונה, והן, ילמדו ויישמו במהלך שנת 2013 ואין לי ספק כי יהיה בהן כדי לחזק את הסנגוריה הצבאית, ומשכך, יתרמו גם לחוסנה של הפרקליטות הצבאית. למותר לציין, שגם השנה, הוסיפה הסנגוריה הצבאית לייצג בהצלחה רבה חיילים וקצינים בפני בתי הדין הצבאיים, והשיגה הישגים ראויים לציון.

במסגרת הייעוץ המשפטי למפקד הצבאי באזור יהודה ושומרון, הושם השנה דגש על אכיפת החוק וההתמודדות עם התופעה המדאיגה של עבריינות על רקע אידיאולוגי. במסגרת זאת, נערכו מספר עבודות מטה פנימיות ובין משרדיות, אשר הובילו להגברה ולחיזוק של מאמצי האכיפה. עוד עסק הייעוץ המשפטי לאיו"ש בסוגיות שונות הקשורות בקביעת זכויות מקרקעין ובסכסוכי קרקעות. בין היתר, בעקבות הערות בג"ץ החלה השנה עבודת מטה לבחינת סדרי הדין הנהוגים כיום ביחס לטיפול המשפטי בסכסוכי קרקעות, במטרה להבטיח את עצמאות שיקול הדעת של מקבלי ההחלטות בתחום זה.

תחום חשוב נוסף שטופל, הינו המעורבות של קטינים בהליכים פליליים. בשנים האחרונות נערכו שינויים בתחיקת הביטחון אשר הביאו להקמת בית משפט צבאי לנוער והעלאת גיל הקטינות באזור לגיל 18. במקביל, גבר עיסוקם של ארגוני זכויות אדם, ארגונים בין-לאומיים וגופים בין-לאומיים אחרים באופן טיפולן של רשויות אכיפת החוק באזור בקטינים המעורבים בפלילים. כתוצאה מכך, נערכו עבודות מטה

לבחינה ולתיקון של תחיקת הביטחון בהקשר זה, וקציני הפרקליטות אף ליוו את ביקורן בארץ של מספר משלחות, והתייחסו בכתב למספר דוחות בינ"ל שהוכנו ופורסמו בעניין זה.

מחלקת הייעוץ והחקיקה עסקה השנה רבות בסוגיית גיוסם של בני המגזר החרדי לצה"ל, זאת, נוכח החלטת בג"ץ בשלה לא ניתן היה להאריך עוד את תוקפו של "חוק טל". קציני המחלקה היו שותפים לבחינת החלופות השונות ל"חוק טל" ולגיבוש מתווים אפשריים לגיוס חרדים, והנושא יוכרע בסופו של יום ע"י הדרג המדיני והמחוקק. עוד עסקה המחלקה בגיבוש הסדרי שירות הקבע בצה"ל לאור מודל הקבע החדש - שנוצר עקב העלאת גיל הפרישה והמעבר לפנסיה צוברת. בכלל זה, ניתן ליווי משפטי להסדרת מסלול שירות הנגדים, להתקנת תקנות הנוגעות להעלאת גיל הפרישה ולהליך גיבושה של התכנית הפנסיונית החדשה.

בשנה החולפת גבר גם העיסוק בתחום הגנת הסביבה. הגברת הרגולציה בתחום, הביאה לכך שבגין הפרות בתחום הגנת הסביבה, צה"ל חשוף להליכים משפטיים שונים ולאכיפה אזרחית. לצד הטיפול המשפטי השוטף, הפרקליטות הצבאית פעלה ותוסיף לפעול להסדרה כללית של הנושא, באופן אשר מחד גיסא, יקדם את הטיפול בהגנת הסביבה, ומאידך, יאפשר לצה"ל לשלוט בסדרי העדיפויות בתחום זה.

בית הספר למשפט צבאי, הוסיף השנה בפעילותו להטמעת עקרונות המשפט הצבאי בקרב חיילי צה"ל ומפקדיו. במהלך השנה, גובשה הצעה מקיפה לתכנית הדרכה בתחומי המשפט השונים בכלל ההכשרות הפיקודיות בצה"ל. בד בבד, נמשכה השתלבות קציני הפרקליטות הצבאית בהדרכות הניתנות לפיקוד הבכיר, במסגרת קורס מח"טים, קורס פיקוד ומטה כללי, המכללה לפיקוד טקטי (המלט"ק) וקורס לפיקוד ימי. כמו כן, ניתנו הרצאות במסגרת הכשרות לקציני סיוע לאוכלוסיה אזרחית ולמנהלי לחימה. במהלך השנה האחרונה אף הושלם העדכון של "לומדת דיני הלחימה" המיועדת לחיילים ולמפקדים, שהינה לומדה ייחודית המהווה דוגמא גם עבור צבאות אחרים בעולם.

בנוסף, הורחבה השנה המעורבות של הפרקליטות הצבאית בתרגילים האופרטיביים, ולראשונה, הופעלה מנהלת תרגילים מטעם הפרקליטות הצבאית במסגרת מנהלת

תרגילים שפעלה בתרגיל אוגדתי. ניסיון מוצלח זה ישמש מודל לפעילות הפרקליטות הצבאית בתרגילים עתידיים.

בתחום הדין המשמעתי, הושלמה השנה ביקורת של מבקר המדינה, בעקבותיה הוחלט, בין היתר, על הרחבת רשימת העילות להתערבות בפסקי הדין המשמעתיים ועל הגברת האכיפה כנגד קציני שיפוט אשר נמצא מקום להתערב בהליכים משפטיים שקיימו.

בשנה האחרונה הוסיפה הפרקליטות הצבאית לעשות למען שיתוף הציבור במידע אודות פעילותה. אתר המרשתת (אינטרנט) של הפרקליטות הצבאית מהווה כיום מאגר משפטי ייחודי, הכולל מידע עדכני ומקיף בכלל תחומי העיסוק והמומחיות של הפרקליטות הצבאית, מידע אשר לא קיים במאגרים משפטיים אחרים. בשנת 2012 חל גידול של 24% בכמות המשתמשים באתר, כאשר למעלה מחצי מיליון (!) גולשים ביקרו בו במהלך השנה.

לצד העבודה בתחום המשפטי, מן הראוי לציין את העבודה המסורה הנעשית במיומנות ובמקצועיות בענף כוח האדם ובתחום המחשוב, ואשר בלעדיה לא יכולנו לבצע את שלל המשימות המוטלות עלינו. לצד העבודה השוטפת, ענף כוח האדם היה אמון גם השנה על ארגון המוצלח של אירועים כלל יחידתיים רבים, ובכלל זה ארגון כנסי עבודה אשר לראשונה זומנו אליהם כלל קציני היחידה וחייליה. בתחום המחשוב, הועלו גרסאות חדשות למערכות הממוכנות של הפרקליטות והוטמעו מספר מערכות חדשות אשר שדרגו וייעלו את סביבת העבודה הקיימת.

טרם סיום, אבקש לייחד מספר מילות פרידה לתובעת הצבאית הראשית לשעבר, אל"ם (במיל') ז'נה מודזגורשווילי, אשר פרשה השנה מהפרקליטות הצבאית ומצה"ל לאחר למעלה מ-20 שנות שירות. ז'נה היא דוגמא ומופת למקצוענות ולמסירות. במהלך שירותה ביצעה מגוון רחב של תפקידים בפרקליטות הצבאית, ותרמה תרומה רבה ויוצאת דופן להצלחתה של היחידה. על כך תודתנו והערכתנו הרבה.

השנה נפרדה הפרקליטות הצבאית גם מאל"ם שרון אפק, אשר סיים את תפקידו כסגן הפצ"ר, ויצא ללימודים במב"ל, בסופם ימונה למפקד קורס פיקוד ומטה "אפק".

שרון מילא בהצלחה רבה שורה ארוכה של תפקידים בפרקליטות הצבאית, וכסגן הפצ"ר סייע לי רבות בשנתי הראשונה בתפקיד. אני סמוך ובטוח כי הוא יוסיף לתרום לצה"ל בתפקידו החדש, וייצג בכבוד רב גם את הפרקליטות הצבאית. בנוסף, השלמנו השנה סבב של מינויים בפורום האל"מים של הפרקליטות הצבאית. אל"ים אלי בר-און, התמנה לתפקיד סגן הפצ"ר, ואל"ים אודי בן אליעזר התמנה לתפקיד התובע הצבאי הראשי. בנוסף, סא"ל דורון בן ברק הועלה לדרגת אל"ים ומונה ליועמ"ש איו"ש, וסא"ל אשר הלפרין הועלה אף הוא לדרגת אל"ים ומונה לתפקיד הסניגור הצבאי הראשי. התקופה הקצרה בה ממלאים הארבעה את תפקידם מלמדת כי הם מצדיקים את האמון שניתן בהם. מובן עם זאת, שעוד עומדים בפנינו אתגרים חשובים ומורכבים, ויחדיו נוכל להמשיך ולהוביל את היחידה להצלחות ולהישגים.

קלישאה ידועה, אך נכונה היא, שאין לפרקליטות הצבאית אלא את אנשיה האיכותיים, הפועלים ללא לאות למען הטמעת שלטון החוק בצבא. תודתי והערכתי הרבה מסורה לכל אחד מכם, קציני וחיילי הפרקליטות הצבאית, על תרומתכם הרבה להצלחת היחידה והגשמת כלל יעדיה.

בהערכה רבה,

דן עפרוני, אלוף
הפרקליט הצבאי הראשי

תוכן עניינים

3.....	דברי פתיחה
9.....	תוכן עניינים
11	התביעה הצבאית
11	מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012
12.....	פסקי דין וחוות דעת מרכזיים משנת העבודה 2012
15.....	אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013
17	הסגוריה הצבאית
17.....	מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012
20.....	פסקי דין וחוות דעת מרכזיים משנת העבודה 2012
22.....	אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013
25	מחלקת הדין הבין-לאומי
25.....	מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012
27.....	פסקי דין, מסמכים וחוות דעת מרכזיים משנת העבודה 2012
29.....	אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013
31	מחלקת היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון (יועמ"ש איו"ש)
31.....	מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012
34.....	פסקי דין וחוות דעת מרכזיים משנת העבודה 2012
38.....	אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013
41	מחלקת הייעוץ והחקיקה
41.....	מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012
46.....	אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013
49	בית הספר למשפט צבאי
49.....	מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012
52.....	הכשרות ופרסומים מרכזיים משנת העבודה 2012
53.....	אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013

55	מדור האינטרנט, הפניות והמידע (אפ"ם)
55	מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012
57	אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013
59	ענף הארגון וכוח האדם
61	תחום המחשוב
63	נספחים

התביעה הצבאית

מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012

- א. **חיזוק המאבק המשפטי בתופעת היעדר מן השירות שלא ברשות - בשנת 2012**, הוגשו מספר כתבי אישום בגין עריקה, לפי סעיף 92 לחוק השיפוט הצבאי, כחלק ממגמת חיזוק המאבק בתופעה. במקרים אלו, קיבלו בתי הדין את עמדת התביעה הצבאית, והשיתו עונשים כבדים על אלו שהורשעו בסעיף העבירה האמור.
- ב. **עלייה בתופעת השימוש בסמים סינתטיים - בשנה החולפת**, נוכח עלייה בכמות המקרים שעניינם שימוש בסמים סינתטיים ("סמי פיצוציות") ע"י חיילי צה"ל, גיבשה התביעה הצבאית דרכי פעולה נגד חיילים המשתמשים בסמים אלו בנסיבות צבאיות.
- ג. **קיצור תקופות המעצר באזור יהודה ושומרון - השנה נכנסו לתוקף הסדרים** חוקיים המקצרים משמעותית את תקופות המעצר באזור יהודה ושומרון. השינויים המהותיים מתבטאים, בין היתר, בקיצור תקופת המעצר הראשונית לצרכי חקירה; קיצור תקופות המעצר בידי שופט לצרכי חקירה; קיצור תקופת המעצר לצורך הגשת כתב אישום והוספת דרישה להקראת כתבי האישום לנאשמים תוך 60 ימים ממועד הגשתם. כן נקבעו תקופת מעצר מרבית של שנה וחצי בעבירות ביטחוניות ושל שנה בעבירות פליליות עד למתן הכרעת הדין.
- ד. **החזרת משוחררי העסקה לשחרורו של החייל החטוף גלעד שליט לכלא -** במהלך שנת 2012 הוחזרו 11 נאשמים, אשר שוחררו במחוות במסגרת העסקה, למתקני הכליאה, וזאת, לאחר שנקבע לגבי חלק מהם כי הפרו את תנאי שחרורם, שבו לסורם, ועסקו בפעילות פלילית. בחלק מן המקרים החשד עודנו מתברר. באשר לנאשמים שנקבע כי הפרו את תנאי שחרורם, הללו ירצו את יתרת מאסרם, אשר קוצרה במסגרת המחווה, עד תום, בנוסף לעונשים אשר הושטו עליהם בגין פעולותיהם הפליליות המאוחרות, ככל שהוטלו.
- ה. **ייעול תהליכי העמדה לדין בעבירות תעבורה - החל יישום פרויקט משולב** לתחום תעבורה בפרקליטות הצבאית ולמשטרה הצבאית, במסגרתו דו"ח

השוטר יהווה כתב אישום, בכפוף לאישור תובע צבאי וחתימתו. הדבר יסייע לצמצום פרק הזמן ממועד ביצוע העבירה ועד להגשת כתב האישום בעניינה.

פסקי דין וחוות דעת מרכזיים משנת העבודה 2012

א. בג"ץ 1901/08 **דבאבסה נ' הפרקליט הצבאי הראשי** - במהלך שנת 2008, הוגשה עתירה נגד הפצ"ר, בעניין מדיניות החקירות במקרים בהם נהרגו פלסטינים באירועים באיו"ש. בהחלטת בג"ץ שניתנה נקבע, כי מדיניות החקירות של הפצ"ר מספקת מענה הולם לצורך בדיקת חשדות פליליים במקרי מוות באיו"ש, והיא עולה בקנה אחד עם אחריותו של הפצ"ר לערוך בדיקה קפדנית של חשדות להפרת הדין במסגרת הפעילות הביטחונית.

ב. רע"פ 3080/10 **סמורגונסקי נ' התצ"ר** - נדונה שאלת חובתו של צה"ל לקבוע פרופיל רפואי לחייל שגויס מכוח סעיף 12 לחוק שירות הביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, מאחר שלא התייצב לבדיקת כושרו הגופני, וזאת תוך חודש ימים ממועד התייצבותו, והתוצאה המתחייבת מהפרת חובה זו. נקבע, כי במניין 30 הימים לקביעת כושרו של מיועד לשירות ביטחון לפי סעיף 12(א) לחוק, יימנו גם הימים בהם החייל נתון במעצר או במאסר, וזאת עד לתיקון חקיקה עתידי. עוד נקבע, כי במקרה שבו חורגות רשויות הגיוס מפרק הזמן הקבוע בחוק, אין חובת שחרור של החייל מן השירות לאלתר. במקרה של חריגה כאמור, ייושם מבחן הבטלות היחסית, אשר לפיו הפגם בהתנהלות הרשות וכן התנהלותו של החייל - ייבחנו בצורה מדוקדקת תוך שקילת מגוון שיקולים שנמנו בפסק הדין.

תיקים בבית הדין הצבאי המיוחד:

מ/8/08 **התובע הצבאי נ' אל"ם כ', סא"ל (מיל') ר', רס"ן ק' וסמ"ר (מיל') נ'** - לבית הדין הצבאי המיוחד הוגשו כתבי אישום נגד ארבעה קצינים בגין גרימת מוות ברשלנות של סמ"ר אסף וקסמן ז"ל במהלך תאונת אימונים. סמ"ר נ', ששימש כמפקד הנגמ"ש בו נהג סמ"ר וקסמן ז"ל, הורשע עפ"י הודאתו בעבירה שעניינה גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ובמסגרת הסדר טיעון הוטלו עליו חודשיים מאסר לריצוי

בפועל בעבודות צבאיות, מאסר מותנה והורדה לדרגת טוראי. באשר ליתר הנאשמים התנהל משפט הוכחות, שבסיומו הורשעו אל"ם כ', רמ"ט האוגדה ומאשר תיק התרגיל, וסא"ל ר', המג"ד ומנהל התרגיל, בעבירה של התרשלות לפי סעיף 124 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, וזאת, משום שנקבע כי לא נמצא קשר סיבתי בין רשלנות זו לבין מותו של המנוח. בעניינו של רס"ן ק', מפקד הפלוגה, הוחלט לבטל את כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק, וזאת מאחר שלא הוגש כתב אישום נגד מ"פ נוסף אשר היה מעורב בתאונה. נקבע, כי על כלל המפקדים, בשירות סדיר ובמילואים, מוטלת אחריות להכיר וליישם את הוראות הבטיחות הרלוונטיות, והדבר צריך למצוא ביטוי בתיק התרגיל ובהכנות לתרגיל. על אל"ם כ' הוטל עונש של חודש מאסר מותנה ועל סא"ל (מיל') ר' הוטל עונש של נזיפה חמורה.

ערעורים מהותיים אשר נדונו בבית הדין הצבאי לערעורים:

ע/93/11 ו-ע/94/11 סא"ל ש.א. וסרן א.ו. נ' התובע הצבאי הראשי - נגד הנאשמים הוגש כתב אישום לבית הדין הצבאי המיוחד, אשר במסגרתו יוחסו להם שתי עבירות: גניבה בידי עובד ציבור, והתנהגות שאינה הולמת. סא"ל ש.א. הורשע בעבירות שיוחסו לו ונדון לשנת מאסר בפועל, הורדה לדרגת טוראי, וקנס כספי משמעותי, ואילו סרן א.ו. זוכה מחמת הספק מעבירת הגניבה והורשע בעבירה של התנהגות שאינה הולמת ונדון להורדה לדרגת סגן, ולקנס כספי. ביה"ד לערעורים דחה את ערעור ההגנה בעניינו של סא"ל ש.א. הן לעניין ההרשעה והן לעניין העונש. באשר לסרן א.ו., אשר ההליכים בעניינו הסתיימו בשנת 2013, קיבל ביה"ד את ערעור התביעה והרשיעו לבסוף בעבירה של הוצאת רכוש מרשות הצבא.

תיקים נבחרים בבתי הדין הצבאיים:

א. צפ/מח/243/12 התובע הצבאי נ' טור' א.פ. ורב"ט ד.פ. - המעשים בהם הורשעו הנאשמים כללו שורה של עבירות חמורות, ובהן, בין היתר, שוד רכב באיומי נשק והתחמקות ממרדף משטרת. בגין מעשיו, נדון טור' א.פ. ל-11 שנות מאסר לריצוי בפועל, ופסילה מקבל או מהחזק רישיונות נהיגה בפועל

לתקופה בת 3 שנים. רב"ט ד.פ. הודה בעיקרי המעשים שיוחסו לו אך טרם נשמעו טיעונים לעונש בעניינו.

ב. **מט/מח/1545/12 התוב"צ נ' טור' ש.פ.** - נגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין עבירת עריקה, לפי סעיף 92 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, וזאת בגין השתמטות משירות צבאי במשך 12 שנים. בית הדין המחוזי הרשיע את הנאשם בעבירה וגזר עליו עונש של 16 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

ג. **חא/מח/607/12; 652/12 "פרשיית ביה"ס הטכני"** - נגד הנאשמים הוגשו כתבי אישום, מהם עלה, כי בזמן שירותם כמדריכים בבית הספר הטכני של חיל האוויר, ביצעו עבירות מין בתלמידות השוחרות, שלמדו באותה עת בבית הספר. עניינם של החיילים הסתיים בהרשעה במסגרת הסדרי טיעון, במסגרתם הושתו עשרה חודשים בכליאה על נאשם אחד, ושישה חודשים בעבודות צבאיות על השני. כן הושתו עליהם פיצוי כספי משמעותי והורדה לדרגת טוראי.

תיקים נבחרים בבתי המשפט הצבאיים:

א. תיק ביהמ"ש שומרון 2395/11 **רצח בני משפחת פוגל ז"ל** - בבית המשפט הצבאי בשומרון ניתן פסק דינם של כלל המעורבים בפיגוע שאירע ביישוב איתמר בו נרצחו חמשת בני משפחת פוגל ז"ל, ביום 11.3.11. הרוצחים נדונו לחמישה מאסרי עולם ומספר שנות מאסר נוספות בגין עבירות נלוות שביצעו במסגרת הפיגוע הרצחני.

ב. תיק ביהמ"ש יהודה 4646/06 **התובע הצבאי נ' א.ח.** - הנאשם, אשר עמד בראש הזרוע הצבאית של חמאס בגדה, הורשע באחריות לשורת פיגועי טרור קשים ביותר בין השנים 2001-2002, בהם הפיגוע הכפול במדרחוב ירושלים, הפיגוע בקפה מומנט, הפיגוע במועדון "שפילד" והפיגוע באוניברסיטה העברית. כתוצאה ממעשיו, נרצחו 46 ישראלים ונפצעו למעלה מ-400. בגין מעשיו הושתו על הנאשם 54 מאסרי עולם לריצוי בפועל.

תיקים נוספים

הופצה חוות דעת לתיק בו נחקר חשד לירי מהאוויר שהוביל למותם של עשרים ואחד בני משפחת א-סמוני בשכונת זייתון בעזה, במהלך מבצע "עופרת יצוקה". הפצ"ר קבע, כי שיקול דעתו של המח"ט בהחלטה להפציץ את בית המשפחה ואת חצר הבית אינו חורג ממתחם שיקול הדעת של "מפקד צבאי סביר" בנסיבות דומות, ולפיכך לא קמה לו אחריות בפלילים ביחס לתקיפות הללו. באשר להחלטה על ביצוע ירי לעבר קבוצת אנשים שיצאה ממבנה נוסף וביצוע "ירי הרתעתי" על המבנה, קבע הפצ"ר שהחלטת המח"ט הייתה בלתי מוצדקת וחרגה ממתחם שיקול הדעת של "מפקד צבאי סביר", אך החליט שלא לנקוט בצעדים משפטיים נגדו, משום שקבוצת האנשים שיצאה מן המבנה לא הותקפה בסופו של דבר, ומשום ש"הירי ההרתעתי" על המבנה לא גרם לנפגעים. הפצ"ר ציין בחוות דעתו, שההליך הפלילי איננו התגובה ההולמת לטעות בשיקול הדעת של המפקד במקרה זה, וכי הצעדים הפיקודיים שננקטו בעניינו הולמים את נסיבות המקרה.

אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013

- א. חיזוק תפיסת המחלקה בקרב כלל הגורמים המרכיבים את התביעה הצבאית. הדבר נוגע לרוח המחלקה, תחושת הערבות ההדדית, הלכידות, עבודה משותפת מתוך ראייה רחבה של טובת הכלל ולא של כל חוליה בפני עצמה, ויצירת גאווה מחלקה.
- ב. חיזוק הפן הניהולי במחלקה באמצעות חיזוק המטה, שיפור הפיקוח על ניהול משימות, מיסוד נהלי עבודה מקום בו הדבר נדרש וקיבוע תקן של עוזר משפטי לתובע הצבאי הראשי.
- ג. שיפור הקשר עם המפקדים בצה"ל באמצעות מפגשים, שיתוף המפקדים מקום בו הדבר נכון, הוצאת דפי עדכון ועוד. קיום קשר רציף יסייע לספק למפקדים כלי נוסף להנחלת סדר ומשמעת ביחידתם.

- ד. חיזוק דברור עבודת התביעה, על מנת לחזק את אמון הציבור, בתוך הצבא ומחוצה לו, במערכת האכיפה הצבאית. במסגרת זו, יש לפעול לכך שהליכים יסתיימו בפרקי זמן קצרים ככל הניתן.
- ה. עדכון הנחיות התובע הצבאי הראשי.
- ו. טיוב הטיפול המחלקתי בתחום החקיקה.

הסנגוריה הצבאית

מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012

- א. הוועדה לבחינת היקף הייצוג הניתן מטעם הסנגוריה הצבאית ("ועדת דורנר") - בחודש אוגוסט 2012, הוקמה וועדה לבחינת היקף הייצוג של הסנגוריה הצבאית. הוועדה שמעה גורמים שונים ולאחרונה הגישה את מסקנותיה לפצ"ר. לאחר הקמת הוועדה, נעשתה עבודה נרחבת בסנגוריה הצבאית, בשיתוף סנגורים במילואים ובשירות סדיר, וגובש נייר עמדה מקיף המתייחס לכלל הנושאים המנויים בכתב המינוי. נציגים מהסנגוריה הצבאית בעבר ובהווה אף הופיעו בפני הוועדה.
- ב. **השלכות תיקון 63 לחוק השיפוט הצבאי** - בחודש אפריל 2011, התקבל בכנסת התיקון העוסק ברישום הפלילי למורשעים במערכת הצבאית. במהלך שנת 2012 המשיכה הסנגוריה הצבאית ללמוד את התיקון ופעלה ליישומו המיטבי, לטובת לקוחותיה. כך, לדוגמה, תיקון החקיקה יצר קשר בין הרישום הפלילי לבין חומרת העונש המוטל. בין האתגרים שעמדו לפתחה של הסנגוריה הצבאית, היה הצורך למצוא פיתרון יצירתי למצבים בהם ראוי, מחד גיסא, להחמיר בענישה אך מאידך גיסא לא להכתים ברישום פלילי. במספר מקרים, התקבלה עמדת הסנגוריה, ובית הדין גזר עונש מאסר לריצוי מיום מתן גזר הדין, מבלי לקחת בחשבון את תקופת המעצר, ובכך התאפשר רישום מופחת לנאשם.
- ג. **השלכות תיקון מס' 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977** - במהלך שנת 2012, נכנס לתוקף תיקון מס' 113 לחוק העונשין, העוסק בהבניית שיקול הדעת בענישה. תיקון זה אמנם לא הוחל באופן ישיר על המערכת הצבאית, אולם בפועל בתי הדין הצבאיים פועלים על פיו. מאז כניסתו לתוקף, לומדת הסנגוריה את השלכותיו ונערכת בהתאם.
- ד. **הרחבת המודעות של משרתי צה"ל לזכויותיהם כחשודים וכנחקרים** - גם השנה, פעלה הסנגוריה הצבאית להעמקת המודעות של משרתי צה"ל לזכויותיהם כחשודים וכנחקרים. לשם כך, פעלה הסנגוריה הצבאית להרחבת

מעגל היחידות במסגרתן מועברות הרצאות אודות הסנגוריה הצבאית וזכויות החיילים בחקירה ובמשפט. כמו כן, פעלה הסנגוריה הצבאית להפקת עלון אשר עתיד להיות מופץ לתלייה על לוחות המודעות בכלל יחידות צה"ל.

ה. **חיזוק הקשר עם מערך המילואים** - הסנגוריה הצבאית המשיכה לפעול לחיזוק הקשר בין הסנגורים בשירות סדיר לבין אנשי המילואים של היחידה בדרכים שונות. כך, בין היתר, נערך גם השנה, בחודש דצמבר, כנס סיכום שנה, אליו הוזמנו כלל הסנגורים בשירות סדיר ובמילואים. הכנס כלל הרצאות חוץ וכן סקירה על פעילותה של הסנגוריה הצבאית בשנת העבודה 2012 ויעדיה לשנת 2013.

ו. **יוזמות מערכתיות** - גם השנה, שמה לה הסנגוריה ליעד להיות גוף אקטיבי ויוזם. להלן ייסקרו חלק מן היוזמות שקודמו:

1. **קיצור משך המעצר הראשוני ל-24 שעות** - בהמשך ליוזמה אשר עלתה עוד בשנת 2011, פנתה הסנגוריה הצבאית בקדם בג"ץ אל היועץ המשפטי לממשלה, בטענה כי בשלה העת לבחינה מחודשת של תקופות המעצר בצבא במטרה להביא לקיצורן. בהמשך לכך, הובא הנושא לבחינה מחודשת בפרקליטות הצבאית.

2. **ניתוק "הקשר הגורדי" בין הדרגה לזכויות הכלכליות של משרתי הקבע המורשעים בבתי הדין הצבאיים** - גם השנה, המשיכה הסנגוריה הצבאית לפעול לקידום האפשרות לנתק את הקשר שבין הזכויות הכלכליות לבין הדרגה של משרתי הקבע, כך שהזכויות הכלכליות יגזרו מקריטריונים שונים אשר ייקבעו בפקודות, ולא דווקא מדרגתו של משרת הקבע, שהורדה במסגרת הליך פלילי שבו הורשע.

3. **תיעוד חזותי של חקירות** - המשך עבודה לקידום יישום חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002, הקובע חובה על המשטרה לקיים הקלטה ותיעוד חזותי בכל חקירת חשד לביצוע עבירה, שהעונש בגינה הוא 10 שנות מאסר ומעלה, בצה"ל, וכן יישום החובות הנוספות המנויות בחוק כמו תיעוד החקירה בשפתו של החשוד וכו'.

4. **תחקירי יחידה בהוראת מצ"ח** - הסנגוריה הצבאית פנתה לפרקליטות הצבאית, על מנת שזו תורה לגורמי מצ"ח לחדול מהנחיית מפקדים לערוך

תחקיר מקדים ביחידה, במקרים בהם קיים חשד לביצוע עבירה, נוכח הפגיעה בזכויות הנחקרים.

5. **עתירות אסירים** - בניגוד לכלואים בבתי הכלא האזרחיים, אשר בכל הנושאים הנוגעים לתנאי כליאתם רשאים לפנות לבתי המשפט המחוזיים, לכלואים הצבאיים אין כתובת דומה. נוכח האמור, פנתה הסנגוריה הצבאית אל התביעה הצבאית על מנת לבחון אפשרויות להסדרת הנושא.

6. **מחיקת הרשעות קודמות בדין משמעתי** - הרשעותיהם של משרתי הקבע בדין משמעתי מתיישנות כעבור 7 שנים לכל היותר. יחד עם זאת, למרות ההתיישנות, ההרשעות ממשיכות להופיע בנגררת התלונות של משרתי הקבע, ולעתים נלקחות בחשבון בשוגג בסיטואציות שונות. נוכח האמור, פועלת הסנגוריה הצבאית להסדרת הנושא.

7. **עבירות סירוב להיבדק לשם גילוי שימוש בסמים מסוכנים שנעברו לפני כניסתו לתוקף של תיקון 63** – עבירת הסירוב להיבדק עניינה בסירובו של נחקר למסור דגימת שתן לגילוי שימוש בסמים מסוכנים על ידו, למרות שנצטווה לעשות כן בצו, החתום על ידי קצין שיפוט בכיר במשטרה הצבאית. בעקבות תיקון 63 לחוק השיפוט הצבאי, הפכה עבירת הסירוב להיבדק לעבירה הנושאת רישום פלילי. לפיכך, נוצר מצב שישנם חיילים אשר ביצעו את העבירה טרם כניסתו לתוקף של התיקון, אולם נותנים את הדין לאחר כניסתו לתוקף. על כן, פנתה הסנגוריה הצבאית אל התובע הצבאי הראשי, על מנת שיורה להמיר את האישומים בכלל התיקים האמורים לסעיפי רישום אשר אינם נושאים רישום פלילי.

8. **רביזיה בתחום חקירות היחידה לחקירות פנים** - הסנגוריה הצבאית המשיכה לפעול בניסיון להביא לשינוי בתחום חקירות היחידה לחקירות פנים, הן במובן המוסדי - הוצאת היחידה מאחריות מפקדת קצין המשטרה הצבאית הראשי, והן במובן המהותי - ייעול ושיפור הטיפול בתלונות.

פסקי דין וחוות דעת מרכזיים משנת העבודה 2012

- א. בר"ע 3080/10 טור' ד.ס. נ' **התובע הצבאי הראשי**, [לא פורסם] (פסק הדין מאוזכר גם בסקירת התביעה הצבאית בדו"ח זה, בעמוד 12) - בפסה"ד נדונו בהרחבה שתי סוגיות עקרוניות הנוגעות לתיקים של משתמטים משירות צבאי. האחת, היא סוגיה של הרשעה מכוח צו פוקד כללי, והשנייה, היא נפקותה של אי התאמת פרופיל רפואי על ידי רשויות הצבא תוך 30 ימים מיום מעצרו של המשתמט.
- ערעור הסנגוריה בכל הנוגע לגזר הדין, התקבל בהסכמת התביעה, ועונש המאסר אשר הוטל על הנאשם הומר בקנס ובהארכת עונש המאסר המותנה. הכרעת הדין נדחתה מעת לעת נוכח תיקון חקיקה אשר טופל על ידי הפרקליטות הצבאית.
- בחודש נובמבר 2012, עתרה הסנגוריה להפשרת התיק ולמתן פסק דין. בחודש דצמבר 2012 ניתן פסק דין אשר קבע כי חובה על הרשות להתאים פרופיל תוך 30 ימים מיום התייצבותו של חייל לשירות, ונקבע כי ימי מעצר או כליאה באים במניין הימים. יחד עם זאת, נקבע כי הימנעותה של הרשות מלעמוד בזמנים תיבחן בכל מקרה לגופו בהתאם לתורת הבטלות היחסית.
- ב. ע/104,103/11 **התובע הצבאי הראשי נ' טוראי ד.ג' ואחרים** - בהמשך לבר"ע 3080/10, נדון עניינם של 8 חיילים אשר הפרופיל בעניינם לא נקבע בתוך 30 הימים הקבועים בחוק מרגע גיוסם, ונדונה שאלת ההשלכות שישנן להיעדר קביעה זו. העניין נדון בחודש נובמבר 2012, וטרם ניתן פסק דין.
- ג. בג"ץ 2759/12 **אל"ם ארז וינר נ' מבקר המדינה** - כחלק מייצוגו של אל"ם ארז וינר בפני מבקר המדינה, עתרה הסנגוריה הצבאית לקבלת כל חומרי הבדיקה אשר נאספו על ידי מבקר המדינה במהלך הביקורת אשר רלוונטיים למסקנות בעניינו של אל"ם וינר. נטען כי העברת החומרים חיונית לצורך מימוש זכות השימוע. לאחר דין ודברים בין הצדדים, הסכים מבקר המדינה להעביר את כלל החומרים שנאספו ובכך התייתרה העתירה.
- ד. בג"ץ 9656/11 **הפצ"ר נ' בית הדין הצבאי לערעורים** - תחילתו של העניין באירוע מבצעי במהלכו נקטו א.ג. וא.מ. באלימות כלפי תושב פלסטיני.

במסגרת משפטו של א.ג. בבית הדין המחוזי, נטענה, בין היתר, טענת הגנה מן הצדק לפיה גורמים שונים פגעו בהגינות ההליך השיפוטי בכך שנזפו במח"ט בעקבות עדותו בתיק המקביל (א.מ.), וטרם שהגיע להעיד בתיקו של א.ג. הטענה נדחתה.

בעקבות דחיית הטענה, הוגש ערעור שנגע רק לטענה זו. בית הדין הצבאי לערעורים ביטל את פסק הדין, וקבע שנראה כי אמנם יש יסוד לטענת ההגנה מן הצדק, אך יש מקום לבירור עובדתי נוסף בטרם הכרעה בשאלה. הפצ"ר עתר לבג"ץ נגד קביעותיו של בית הדין הצבאי לערעורים. במהלך הדיון בבג"ץ, בעקבות הערות השופטים, הסכימה המדינה למשיכת העתירה. בימים אלו אמורים להתחדש ההליכים בבית הדין המחוזי.

ה. **מ/8/08 התובע הצבאי נ' אל"ם ש.כ. ואח'** (פסק הדין מאוזכר גם בסקירת התביעה הצבאית בדו"ח זה, בעמוד 12) - מדובר בתאונת אימונים אשר התרחשה בחודש נובמבר 2007 ובה נהרג סמ"ר אסף וקסמן ז"ל. בעקבות התאונה, הועמדו לדין ראש מטה האוגדה, מפקד הגדוד, מפקד פלוגה ב' ומפקד הנגמ"ש בעבירה של גרימת מוות ברשלנות. הסנגוריה הצבאית ייצגה את המג"ד, המ"פ ומפקד הנגמ"ש. מפקד הנגמ"ש הודה במסגרת הסדר טיעון, אשר גובש בעניינו. רמ"ט האוגדה והמג"ד הורשעו בעבירה של התרשלות והמ"פ זוכה מאשמה בתום משפט שנמשך כ-4 שנים.

ו. **ע/96/12 התובע הצבאי הראשי נ' טור ס.ב.** - בית הדין קיבל את טענת ההגנה לפיה במקרים בהם נאשם נשפט בגין מספר עבירות במקביל, או נשפט על עבירה נוספת לפני שסיים לרצות את תקופת המאסר בגין העבירה הראשונה, ברירת המחדל היא שעונשי המאסר ירוצו בחופף.

ז. **בש"מ/21/11 סא"ל א.ג. נ' התובע הצבאי הראשי** - התקבלה בקשת הסנגוריה לעיין בתיק בית דין בו העידה אחת המתלוננות בגין עבירות דומות (מעשה מגונה) בו זוכה הנאשם, לשם הכנת קו הגנה שמטרתו להטיל ספק במהימנותה בתיק הנוכחי. כאמור, בית הדין אישר את העיון בתנאים שישמרו את פרטיותה של המתלוננת.

ח. **עלב"ש 85/12 טור' ג.ש. נ' התובע הצבאי הראשי** - התקבל ערעור הסנגוריה ונקבע כי יש להעביר להגנה את כלל כתבי אישום בעבירות מעשה מגונה

שהוגשו בין השנים 2009-2011. כתבי האישום נתבקשו לצורך גיבוש קו הגנה במסגרתו ייטען שבחירת סעיף האישום נבעה משיקולים של יציאה מתחולת חוק השיפוט הצבאי.

ט. **מט/11/302 התובע הצבאי נ' טור' ל.ס.** - שוטרת צבאית שהואשמה במסירת מידע לחברה אודות פעולת מנע צפויה ביחידתו, זוכתה מעבירה של שיבוש הליכי חקירה והורשעה בהתנהגות מבישה. נקבעו קביעות עקרוניות בנוגע לעבירת השיבוש בהקשר של פעולת מנע.

י. **פרשת ה"זובור" בחטיבת כפיר** - הסנגוריה הצבאית ייצגה 8 לוחמים מתוך עשרת הלוחמים אשר נעצרו בפרשייה. כלל התיקים הסתיימו בהסדר של רישום פלילי מופחת.

יא. **פרשת ה"זובור" בחטיבת גבעתי** - הסנגוריה הצבאית ייצגה ארבעה מהלוחמים אשר נעצרו בפרשייה. כלל התיקים הסתיימו בהסדר של רישום פלילי מופחת.

יב. **"פרשת התצפיתניות"** - ארבע תצפיתניות הועמדו לדין בגין כך שבמספר הזדמנויות, כיבו את המכשירים המשמשים למעקב אחר גבול הצפון, ובכך סיכנו את ביטחון המדינה. שתיים מהן יוצגו על ידי הסנגוריה הצבאית. כלל התיקים הסתיימו בהסדר של רישום פלילי מופחת.

יג. **צפ/11/105 התובע הצבאי נ' בח"ק י.ס.** - אזרח עובד צה"ל, אשר בתום ניהול משפט הוכחות ממושך, והשעייתו משירות, זוכה משורה של מעשים מגונים והטרדות מיניות בהן הואשם כלפי שלוש חיילות אשר שירתו תחת פיקודו.

אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013

א. המשך הבטחת **איכות הייצוג** הניתן למשרתי צה"ל, הרחבתו ושיפורו, במסירות, נחישות ויצירתיות.

ב. שיפור **תחושת השירות בקרב לקוחות הסנגוריה**. לשם הבטחת שירות מיטבי ושיפור הקשר שבין הכלואים לבין הסנגורים, תפעל הסנגוריה בין היתר לשיפור מתכונת הביקורים בבתי הכלא הצבאיים.

- ג. למידת מסקנותיה של "ועדת דורנר" באשר להיקף הייצוג הניתן מטעם הסנגוריה הצבאית ובחינת אופני פעולה לאורן.
- ד. הרחבת המודעות של משרתי צה"ל לזכויותיהם כחשודים ונחקרים, על דרך הרחבת המסגרות בהן מועברות הרצאות מטעם הסנגוריה הצבאית, באמצעות קיום ביקורים ביחידות ועוד.
- ה. המשך שמירה על זכויותיהם של חיילים חשודים ונחקרים ומניעת אפלייתם לרעה מול אזרחים ופגיעה בלתי מוצדקת בזכויותיהם, מקום בו הפגיעה אינה נדרשת כפועל יוצא של השירות הצבאי.
- ו. הקמת אתר מרשתת של הסנגוריה הצבאית.

מחלקת הדין הבין-לאומי

מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012

- א. קציני המחלקה סיפקו באופן שוטף ייעוץ משפטי בתחום המבצעי, במסגרת תהליכי התכנון המבצעי ובזמן אמת, לאגפי המטכ"ל השונים, לפיקודים ולחלק מהאוגדות המרחביות. בתוך כך, קציני המחלקה סייעו בגיבושן של פקודות מבצעיות רבות, הוראות פתיחה באש, הנחיות והוראות מקצועיות, שנועדו לשפר את היכולת המבצעית של צה"ל במסגרת הדין.
- סופה של שנת העבודה עמד בסימן מבצע "עמוד ענן" (14-21/11/2012), במסגרתו בא לידי ביטוי השילוב העמוק של המחלקה בפעילות המבצעית של צה"ל. במסגרת המבצע פעלה המחלקה כולה, בצירוף חלק מאנשי מערך הייעוץ המשפטי-המבצעי של הפרקליטות הצבאית, במתן ייעוץ משפטי לכוחות ברמת המטכ"ל, הפיקוד והאוגדה.
- בימים אלו, לאחר סיום המבצע, משולבת המחלקה בתהליכי הפקת הלקחים מהמבצע וביישומם, כמו גם בתהליכי עדכון התוכניות המבצעיות הרלוונטיות. מלבד מבצע זה, במהלך השנה עסקו קציני המחלקה בסוגיות משפטיות שהתעוררו על רקע המשך המשטים לרצועת עזה, סבבי ההסלמה אל מול גורמי הטרור הפועלים ברצועה, ההתפתחויות המבצעיות בגבול סוריה ובגבול מצרים, ההתפתחויות המבצעיות בתחומי אמצעי הלחימה ושיטות הלחימה, ועוד.
- ב. קציני מערך הייעוץ המשפטי-המבצעי של הפרקליטות הצבאית השתתפו בתרגילים ובהיערכות לחירום בכלל היחידות הרלוונטיות, והמשיך המאמץ להכשיר ולבסס את פעילותו של מערך זה. במסגרת זו, השתתפו קציני המערך בקורס מרוכז במשפט בין-לאומי בדגש על דיני הלחימה, בהשתתפות קצינים בכירים ומרצים מן השורה הראשונה בתחום.
- ג. שנת 2012 עמדה גם בסימן בנייה מואצת של הגדר לאורך הגבול הבין-לאומי עם מצרים, אשר כמעט והושלמה. בניית הגדר, שנועדה לסייע בהתמודדות עם פעילות חבלנית עוינת לאורך גבולה המערבי של מדינת ישראל, סייעה גם בהתמודדות עם תופעת ההסתננות ממצרים לתוך שטח ישראל, שהיקפה פחת

באופן משמעותי במחצית השנייה של השנה. קציני המחלקה העניקו ייעוץ משפטי שוטף בעניין זה לכוחות צה"ל בפקוד הדרום, סייעו בהליכים ליישום התיקון לחוק למניעת הסתננות שנכנס לתוקפו במהלך השנה, וטיפלו בהליכים משפטיים שנגעו למניעה של כניסת מסתננים על-ידי כוחות צה"ל.

ד. בזירה הפלסטינית, סיפקו קציני המחלקה ייעוץ משפטי במגוון רחב של נושאים, דוגמת המדיניות האזרחית ביחס לרצועת עזה וחובותיה של ישראל כלפי תושביה, וכן בתחומי המים והתקשורת, ונדרשו לניתוח ההיבטים המשפטיים של ההתפתחויות האסטרטגיות בזירה.

ה. בזירה האזורית הרחבה יותר, העניקו קציני המחלקה ייעוץ משפטי הנוגע ליישום הסכמי השלום עם מצרים ועם ירדן, הסכם הפרדת הכוחות עם סוריה, והחלטת מועצת הביטחון 1701 בעניין לבנון, וכן לכוחות שמירת השלום הפרושים באזור.

ו. בתחום שיתוף הפעולה של צה"ל עם צבאות זרים, קציני המחלקה היו מעורבים בגיבוש וביישום של הסכמים רבים המסדירים אימונים משותפים ופעילויות צבאיות אחרות בארץ ובחו"ל.

ז. שנת 2012 התאפיינה גם בהתמשכות התופעה של "לוחמה משפטית" (המכונה לעתים גם "Lawfare"), קרי, שימוש בכלים משפטיים על מנת לפגוע בלגיטימציה לפעילות המבצעית של צה"ל, וכפועל יוצא מכך להגביל את יכולתו לממש באופן אפקטיבי את אחריותו להגן על ביטחונה של מדינת ישראל ואזרחיה. "לוחמה משפטית" מתנהלת נגד ישראל זה מספר שנים, וביתר שאת מאז מבצע "עופרת יצוקה" (27/12/2008 – 18/1/2009). גם בשנת 2012 יזמו גורמים שונים הליכים משפטיים פליליים ואזרחיים נגד קציני צה"ל ובכירים ישראלים בערכאות משפטיות ברחבי העולם, בטענה שאותם קצינים ובכירים הפרו את דיני הלחימה. בעקבות מבצע "עמוד ענן" גברו מאמצים אלו. יחד עם משרדי הממשלה הרלוונטיים, קציני המחלקה נטלו חלק בהיערכות להליכים אלה ובהתמודדות עימם.

ח. לשם קידום עמדותיה המשפטיות של ישראל בתחום של דיני הלחימה, בדגש על יישומם בעימותים מזוינים נגד ישויות לא-מדינתיות, דוגמת ארגוני הטרור,

העבירו קציני המחלקה הרצאות ותדרוכים לקהלים שונים מחוץ לצה"ל, בארץ ובחו"ל.

פסקי דין, מסמכים וחוות דעת מרכזיים משנת העבודה 2012

א. בג"ץ 6582/12 "אנו פליטים" נ' שר הביטחון ואח' - בהיותם אמונים על שמירת גבולה המערבי של ישראל, פעלו כוחות צה"ל למניעת כניסת מסתננים דרך גבול זה. במסגרת זו, אגב אירוע בו נמנעה כניסתם של 21 זרים לתוך מדינת ישראל, טופלה עתירה לבג"ץ, בה העלו העותרים טענות שונות בדבר חובת מדינת ישראל להכניס לשטחה את אלה ה"מתדפקים על שעריה". בתגובת המדינה לעתירה נכתב, כי לא קיימת במשפט הבין-לאומי חובה פוזיטיבית למדינה לאפשר את כניסתם של כל המבקשים לעשות כן, בדגש על אלו העושים זאת שלא כחוק תוך פגיעה בריבונותה. העתירה נדחתה, לאחר שהוגשה על ידי המדינה הודעה מעדכנת, לפיה הזרים אשר שהו בסמוך לגבול עזבו את המקום (למעט שלושה אשר אושרה כניסתם לישראל, מטעמים הומניטאריים ייחודיים).

ב. במהלך השנה נדונו מספר עתירות שעסקו במדיניות בעניין תנועת אנשים מרצועת עזה ואליה, ואשר אישרו פעם נוספת את המדיניות הישראלית בעניין זה:

1. בג"ץ 495/12 כפארנה ואח' נ' שר הביטחון ואח' - נידונה בקשת מעברן של מספר נשים מרצועת עזה לאיו"ש לצורך לימודים אקדמיים. לאחר מספר דיונים בעתירה ולאחר שהוצא צו על תנאי, דחה בית המשפט העליון את העתירה, ברוב דעות, וציין כי לא מצא מקום להתערב במדיניות הנוהגת.

2. עע"מ 4620/11 קישאווי ואח' נ' שר הפנים ואח' - ערעור מנהלי שעניינו בקשת כניסה לישראל של נשים מוסלמיות מרצועת עזה למטרות תפילה. בפסק דין מקיף אשר דחה את הערעור, אישר בית המשפט העליון פעם נוספת את מדיניות הממשלה החלה בעניין זה, תוך שהוא קובע מספר קביעות משמעותיות: ראשית, בית המשפט קבע כי הזכות לפולחן בישראל נתונה לתושבי ישראל ואזרחיה בלבד, וכי אין למדינת ישראל חובה לאפשר לזרים להיכנס לשטחה לצורך פולחן דתי; שנית, בית המשפט הכיר בשיקול דעתן של הרשויות בישראל לאבחן בין קבוצות אוכלוסייה שונות בכל הנוגע

לכניסה לישראל, משיקולים ענייניים ורלוונטיים, לרבות שיקולי ביטחון ויחסי חוץ; לבסוף, בעניין הוצאות ההליך המשפטי, הדגיש בית המשפט, מצד אחד, שגם עותרת ציבורית אינה חסינה מפני הוצאות, ומנגד הדגיש את העובדה שיש לנהוג באיפוק בכל הנוגע להטלת הוצאות על עותרת ציבורית, בשל הרצון להימנע מהרתעת עותרות כאמור מפני נקיטת הליכים ציבוריים שתכליתם ראויה.

3. בג"ץ 5649/12 **חמדאן ואח' נ' אלוף פד"ם** - עסק בחידוש נוהל "ביקורי החגים" של ישראלים את משפחותיהם שברצועת עזה במהלך חודש הרמדאן. בפסק דינו, קיבל בית המשפט את עמדת המדינה לפיה, לאור המצב הביטחוני-המדיני השורר ברצועת עזה, אין מקום לאפשר כניסתם של ישראלים לרצועת עזה, פרט למקרים הומניטאריים חריגים. בית המשפט הבהיר באופן מפורש שלישראל אינן כל זכות מוקנית להיכנס לרצועת עזה.

ג. בעקבות מבצע "עמוד ענן", הועלה לאתר המרשתת של הפרקליטות הצבאית מסמך עמדה ראשוני העוסק במבצע. המסמך סוקר בתמצית את הרקע העובדתי והמשפטי למבצע, ומתאר את מעורבות הפרקליטות הצבאית בפעילות צה"ל קודם למבצע, במהלכו ולאחריו. בתוך כך, סוקר המסמך בקצרה את מנגנון הבדיקות והחקירות הקיים בצה"ל לבירור חשדות להפרה של דיני הלחימה. כמו כן, מציג המסמך את פעילות צה"ל במהלך המבצע, בראי העקרונות הרלוונטיים של דיני הלחימה במשפט הבין-לאומי, ואת האופן שבו התמודדו כוחות צה"ל עם האתגרים המבצעיים והמשפטיים שמציב אופן הפעולה של ארגוני הטרור הפועלים ברצועת עזה. לקריאת מסמך העמדה, בקרו באתר הפרקליטות הצבאית (<http://www.mag.idf.il>).

אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013

- א. הטלתה האזורית אשר פוקדת את המזרח התיכון בשנתיים האחרונות צפויה להשפיע על התנהלותו האסטרטגית והמבצעית של צה"ל, וכפועל יוצא מכך צפויה להשפיע באופן ישיר גם על הייעוץ המשפטי הניתן על ידי המחלקה.
- ב. צפוי להמשיך העיסוק בהיבטים המשפטיים הנוגעים לזירה הפלסטינית ולזירה האזורית הרחבה יותר, לרבות בסוגיות של קביעת קווי התיחום הימיים של מדינת ישראל, והגנה על מתקנים המוקמים ב"מדף היבשתי" של מדינת ישראל.
- ג. כבשנים עברו, השנה הקרובה צפויה להתאפיין בהמשך העמקה, הרחבה וטיוב של הייעוץ המשפטי הניתן לגורמים המבצעיים השונים בצה"ל. בתוך כך, קציני המחלקה ימשיכו ללוות את הטמעת דיני הלחימה בפעילות המבצעית ובפקודות הצבא, וכן את פעילותו של מערך הייעוץ המשפטי-המבצעי.
- ד. המחלקה תמשיך לקחת חלק בהתמודדות עם התופעה של "לוחמה משפטית" בערוצים השונים, בפרט על רקע מבצע "עמוד ענן" ושדרוג מעמדם של הפלסטינים בעצרת הכללית של האו"ם. במסגרת זו, צפוי כי יימשכו המאמצים של גורמים שונים ליזום הליכים משפטיים בחו"ל נגד קציני צה"ל ובכירים ישראלים.
- ה. לאחרונה התפרסם חלקו השני של דוח "הוועדה הציבורית לבדיקת האירוע הימי מיום 31 מאי 2010" ("ועדת טירקלי"), הבוחן את התאמתו של מנגנון הבדיקה והחקירה בישראל ביחס לתלונות ולטענות המועלות בדבר הפרות של דיני הלחימה. קציני המחלקה צפויים לקחת חלק פעיל בתהליך לימוד הדוח ובחינת יישומו.
- ו. צפוי המשך עיסוק בהתמודדות עם עתירות עקרוניות המעוררות סוגיות מתחום דיני הלחימה ודיני התפיסה הלוחמתית. כזו למשל היא העתירה הדורשת לאסור על שימוש בחימושים המכילים זרחן לבן לצורכי מיסוך במסגרת לחימה בשטח בנוי (בג"ץ 4146/11 הס' נ' הרמטכ"ל), אשר הוגשה בחודש מאי 2011 ועודנה תלויה ועומדת בפני בית-המשפט העליון. בתגובה לעתירה שהוגשה מטעם המדינה מתבקש בית המשפט לדחות את העתירה בטענות סף, לאור נימוקים משפטיים מהותיים ולאור הסדרים מעשיים המייתרים במידה רבה את העתירה.

מחלקת היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון (יועמ"ש איו"ש)

מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012

א. **אכיפת החוק באיו"ש** - במהלך שנת העבודה הושם דגש רב באכיפת החוק באיו"ש ובפרט בהתמודדות עם תופעה מדאיגה של עבריינות על רקע אידיאולוגי. במסגרת זאת, ליוו קציני יועמ"ש איו"ש את גורמי אכיפת החוק הפועלים באזור במאמציהם לאכיפת שלטון החוק באיו"ש, השתתפו בעבודות מטה פנימיות ובין-משרדיות הנוגעות לאכיפת החוק באזור, וייעצו באופן שוטף לכוחות פיקוד המרכז בסוגיות הנוגעות לאכיפת החוק. זאת, מתוך הכרה של כלל הגורמים העוסקים בנושא בדבר חשיבות אכיפת החוק באזור, כחלק מתחומי אחריותו של מפקד כוחות צה"ל באזור על פי כללי המשפט הבינלאומי.

ב. **קביעת זכויות במקרקעין** - במהלך השנה האחרונה, התמודדה המחלקה, כמידי שנה, עם שלל סוגיות הקשורות בקביעת זכויות במקרקעין. לעתים קרובות נדרשה התערבות בסכסוכי קרקעות בין תושבי האזור הפלסטינים למתיישבים ישראלים. במהלך השנה החולפת, הוגשו מספר עתירות לבית המשפט העליון, בהן התבקש בית המשפט להורות לרשויות האזור לנקוט עמדה אקטיבית ולהתערב בסכסוכים. בנוסף, במהלך השנה החולפת עשה ראש המנהל האזרחי שימוש בסמכותו מכוח הצו בדבר מקרקעין (שימוש מפריע במקרקעין פרטיים) (יהודה והשומרון) (מס' 1586), התשס"ז-2007 (להלן: "הצו בדבר שימוש מפריע"), במספר הזדמנויות, והורה על סילוק השימוש המפריע במוקדי סכסוכי קרקעות מוכרים, בעמק שילה ובאזור דרום הר חברון.

ג. **חופש התנועה ביהודה ושומרון** - בשנה החולפת נמשך העיסוק המשפטי הרב בפניות ובעתירות לבג"ץ בעניינים הנוגעים לחופש התנועה ביהודה ושומרון ולהגבלות על גישת תושבים פלסטינים וישראלים לכבישים ולקרקעות באזור. כך, למשל, טופלו במהלך השנה עתירות לבג"ץ שעניינן גישה לאדמות פרטיות

באזור רכס הגדעונים, הסמוך לאיתמר, ולאדמות פרטיות באזור כפר תפוח; טופלו פניות רבות (במיוחד סביב תקופות העיבוד החקלאי), שעניינן זכות הגישה של בעלי קרקעות פלסטינים לאדמתם; והתקבלו מספר פניות ועתירות לבג"ץ, שעניינן דרישה להסרת חסימות שהוצבו בדרכים, מטעמי ביטחון ומטעמי בטיחות תעבורה.

ד. מעורבות קטינים בהליכים פליליים באיו"ש - בשנים האחרונות נעשו מספר שינויים בתחיקת הביטחון, שנועדו לשפר את זכויות הקטינים בהליכים פליליים באיו"ש, ובהם הקמת בית משפט צבאי לנוער והעלאת גיל הקטינות באזור ל-18. במהלך השנה, השתתפו קציני יועמ"ש איו"ש בעבודות מטה לבחינה ולתיקון נוסף של תחיקת הביטחון בהקשר זה, ליוו את ביקורן בארץ של מספר משלחות, והתייחסו בכתב למספר דו"חות שהוכנו בנוגע לעניין. עבודה זו נעשתה בשיתוף פעולה הדוק עם פרקליטות איו"ש ועם משרד המשפטים.

ה. בנייה בלתי חוקית ביהודה ושומרון - בשנה החולפת ניכרה מגמה מרכזית של מימוש התחייבויות המדינה, אשר ניתנו במסגרת עתירות, שהוגשו בדרישה לפעול להסרת בנייה בלתי חוקית של ישראלים. הדוגמאות הבולטות לכך במהלך השנה החולפת, הן פסק הדין בעניין "שכונת האולפנה" (בג"ץ 9060/08 **יאסין נ' שר הביטחון**), שבהתאם לאמור בו מומשה התחייבות המדינה לניסור המבנים הבלתי חוקיים והעתקתם מן המקרקעין הפרטיים בהם הוקמו; וההחלטה בעניין המאחז מגרון (בג"ץ 5180/12 **יהושע סט נ' שר הביטחון**). בנוסף, סיפקה מחלקת יועמ"ש איו"ש ליווי משפטי צמוד לתהליכי האכיפה ביחס לבנייה בלתי חוקית בתחום שטחי האש המשמשים את צה"ל לאימונים, לצד התווייתם של כלים משפטיים, שאפשרו את קיומם של תרגילים במקום. כל זאת, נוכח החשיבות המבצעית הגוברת בכך.

ו. איכות הסביבה - בשנה האחרונה עסקה מחלקת יועמ"ש איו"ש לא מעט בהיבטים שונים של אכיפה סביבתית באיו"ש. נראה, כי מדובר במגמה כללית גוברת בישראל, שמצאה ביטויה גם באיו"ש. בתוך כך, טיפלה המחלקה בכלים המשפטיים הקיימים לביצועה של אכיפה סביבתית בשטח C. בנוסף, עסקה בקושי הקיים בביצועה של אכיפה סביבתית בשטחים בהם הועברה הסמכות

לטיפול בנושא לרשות הפלסטינית בהתאם להסכמי הביניים. בפסקי דין שניתנו במהלך השנה, נקבע כי ביצוע אכיפה בשטחים אלה הינה סוגיה המצריכה הידרשות של הדרג המדיני (תא"מ 5376-02-12 **משולמי נ' מדינת ישראל**; ע"א 39165-10-12 **משולמי נ' מדינת ישראל**)

ז. **תוואי גדר הביטחון** - נמשך הטיפול בעבודות המטה להקמת גדר הביטחון. במסגרת זו, טיפלה המחלקה, בין היתר, במספר רב של פניות ושל עתירות לבג"ץ בנוגע לתוואי גדר הביטחון המוקם באזור דרום עוטף ירושלים ודרום הר חברון, ובתביעות כספיות שהיקפן למעלה מחצי מיליארד ₪, שהוגשו בשל נזקים כספיים שנגרמו, לכאורה, בעקבות הקמת גדר הביטחון. נוסף על כך, ליוו קציני המחלקה עבודת מטה לפרסומם של צווי איסור בניה, המתייחסים לשטחים הסמוכים לתוואי גדר הביטחון ולהארכת תוקפם של כמה עשרות צווי תפיסה, שהוצאו לצורך הקמת תוואי גדר הביטחון. גם השנה עסקה המחלקה בפניות, בתלונות ובהליכים משפטיים, הנוגעים למעבר בנקודות המעבר בגדר הביטחון, בדגש על העברת סחורות, תוך זיהוי תופעות של ניסיונות להעברת סחורות, שלא בהתאם לכללים המשפטיים המחייבים.

ח. **עתירות בנושאי תנועות אוכלוסין** - נמשך הטיפול במגוון עתירות בנושאים כגון: תושבות ומעמד באיו"ש, כניסת זרים לאיו"ש, יציאה לחו"ל, מעבר איו"ש-עזה, כניסה למרחב התפר וכניסה לישראל לצרכים שונים (תעסוקה, ביקורי כלואים, איחוד משפחות, צרכים רפואיים ועוד). המשותף לעתירות אלה היה טענות לקיומן של תקלות שונות בטיפול בבקשותיהם של העותרים ע"י הגורמים המנהליים השונים. במהלך השנה המשיכה המחלקה, בשיתוף עם גורמי המינהל האזרחי, בתהליך של שיפור תהליכי הטיפול, סיוע בגיבוש נהלים ברורים וסדורים וייסוד מנגנוני בקרה, שיסייעו בטיוב הטיפול בבקשות התושבים.

פסקי דין וחוות דעת מרכזיים משנת העבודה 2012

- א. בג"ץ 10202/06 **עיריית דהרייה נ' המפקד הצבאי** - בפסק דינו דחה בית המשפט העליון עתירה שהוגשה נגד תוואי גדר הביטחון באזור היישוב אשכולות, שבדרום הר חברון. זאת, לנוכח הצורך הביטחוני בהגנה על היישוב הסמוך לתוואי המבוקש ובהגנה על הכביש המגיע אל היישוב משטח ישראל, וכן לנוכח העובדה, כי מרבית התוואי ממילא מצוי באדמות מדינה ומיעוטו במקרקעין פרטיים, שאינם מעובדים או מאוכלסים, ומשכך מאזן היטב בין הצורך הביטחוני והפגיעה בפרט, בשים לב לעקרון המידתיות.
- ב. **ע"ר 9/09 שמאסנה נ' המפקד הצבאי** - נדחה הערר בועדת הערר לתובענות. בכתב הערר טען העורר, כי נפגע מירי, שהתבצע ממארב של שוטרי ימ"ס, עת רעה את צאנו, וזאת עקב רשלנות כוחות הביטחון, ולפיכך, הוא זכאי לפיצויים. לאחר שנדחתה תובענתו של העורר על ידי קמ"ט תובענות, הוגש הערר על ידיו לוועדת הערר לתובענות.
- וועדת הערר החליטה לקבל תעודה (מכוח סעיף 2(ג) לצו בדבר תובענות) שהוגשה **במהלך הדיון בערר, בחלוף כ-5 שנים מהאירוע**, שקבעה כי הפעולה בה נפגע העורר, היא "פעולה צבאית שבוצעה מתוך צורך צבאי" וכי לפיכך העורר אינו זכאי לכל פיצוי. הוועדה קבעה, כי כיוון שלא הוכחו שיקולים פסולים בעצם הוצאת התעודה, הרי שיש לקבל את התעודה ואת הקבוע בה, ואין מקום להמשך דיון ולהבאת ראיות בפניה בנושא. עוד נקבע, כי המונח "**פעולה צבאית שבוצעה מתוך צורך צבאי**", רחב יותר מהמונח "**פעולה מלחמתית**" שבסעיף 5(ג) לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), והוא כולל אף פעולות שיטור של המפקד הצבאי. זאת, נוכח חובת המפקד הצבאי לשמור על הסדר הציבורי בשטח הנתון לתפיסה לוחמתית מכוח המשפט הבינלאומי.
- ג. בג"ץ 5439/09 **עבד אלקאדר נ' ועדת העורים** - בפסק דינו של ביהמ"ש העליון, נקבעו מספר הלכות עקרוניות בתחום המקרקעין באזור. בין היתר, נקבע, כי רכישת מקרקעין באזור אינה יכולה להיעשות אלא בהתבסס על מקור חוקי להחזקה; עוד נקבע, כי לא ניתן ליזום תביעות אזרחיות בהתבסס

על סעיף 20 לחוק הקרקעות העות'מאני, המקנה חסינות מפני פינוי למסיג גבול; לבסוף נקבע, כי הצו בדבר שימוש מפריע, שמוצא מכוח הצו בדבר **מקרקעין (שימוש מפריע במקרקעין פרטיים) (יהודה והשומרון) (מס' 1586)**, התשס"ז-2007, מהווה כלי חיוני למימוש מחויבות המפקד הצבאי כלפי האוכלוסייה המוגנת. המשמעות המרכזית של פסק הדין היא שמי שמבקש לנסות להשתלט על מקרקעין באמצעות עיבוד וחזקה ללא מקור חוקי, לא יזכה במעמד של בעל המקרקעין, אלא לכל היותר יהיה מוגן מפניו.

ד. בג"ץ 8887/06 **אל נאבות נגד שר הביטחון ואח'**; בג"ץ 5180/12 **סט נגד שר הביטחון ואח' בעניין המאחז מגרון** - תחילתה של עתירה זו בשנת 2006, בדרישה לפנות את המאחז, אשר הוקם במקרקעין פרטיים בבעלות פלסטינים, והיא הגיעה לכלל סיום אך בשנה החולפת. זאת לאחר שנדחתה עתירה, אשר הוגשה ע"י חלק מתושבי מגרון ועל ידי חברת "אלוטאן", בתאריך 2.7.12, בבקשה לעכב את פינוי של חלקות במאחז, בטענה שבעקבות רכישה של שתי חלקות וחלק מחלקה נוספת באזור המאחז, לא קיימת עוד כל מניעה מלקדם הסדרה של הבינוי בחלקות אלה.

בית המשפט הדגיש בפסק דינו, כי אף בהנחה שהעותרים בעתירה אכן רכשו כדין את החלקות בהן הם מתגוררים, והגם שיש בכך משום נסיבה חדשה, אין פירוש הדבר שעל המבנים, אשר נבנו שלא בהתאם לדיני התכנון והבנייה, להישאר על תילם. נקבע, כי סוגית הבעלות בקרקע לא היוותה את אבן הנגף היחידה להתיישבות במקום, אשר נעשתה ללא אף אחד מהאישורים הנדרשים, ומכל מקום, אף זכות הקניין כפופה לדיני התכנון והבנייה ול"מותר ולאסור" בגדרם.

ה. בנושא **אופן טיפולן של הרשויות במפחמות באזור השומרון**, ניתן, במהלך השנה החולפת, פסק דין בשורה של עתירות (בג"ץ 7677/10 **חסן זיד נ' מדינת ישראל**, 3682/11 **קבהא נ' שר הביטחון**, 4674/11 **אבו בכר נ' מדינת ישראל**, 4745/11 **אבו בכר נ' ועדת המשנה לפיקוח**, 9547/11 **אבו בכר נ' ועדת המשנה לפיקוח**; בג"ץ 7804/11 **עטאטרה נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש**; בג"ץ 2277/12 **רגבים נ' שר הביטחון**), אשר עסקו בפעילות זו, בעיקר באזור הכפרים ברטעה-יעבד-זבדה. קצרה היריעה מלהרחיב במסגרת זו על תופעת פעילות

המפחמות, והשפעתן הסביבתית הקשה, שנתמכה בחוות דעת שהוצגה לביהמ"ש. נציין אך זו, שעתירות בעניין זה הוגשו הן נגד הליכי פיקוח ואכיפה שננקטו בעניינן של המפחמות והן נגד מחדלן של הרשויות, כך לפי הטענה, מלפעול להפסקת פעילותן. בפסק דינו, קבע בג"ץ, כי תפיסת גזרי העץ משטחי המפחמות, מכוח הסמכויות הקיימות בדיני איכות הסביבה הינה כלי האכיפה המתאים והראוי בנסיבות העניין ולא הכריע בשאלת התאמתם של דיני התכנון והבנייה במקרים כגון זה. טענה שהועלתה, לפיה על המדינה לפעול להפסקה מוחלטת של פעילות המפחמות נדחתה, ובית המשפט הבהיר, כי אין זה סביר לדרוש "אכיפה מוחלטת". בנוסף, גובשה שורה של מבחנים ראשוניים, בהם יצטרך לעמוד פלוני, שיבקש לקבל רישיון עסק למיזם שעניינו יצירת פחם. מבחנים אלה הועברו לידיעת בעלי המפחמות.

ו. תא"מ 5376-02-12 **משולמי נ' מדינת ישראל** - תביעה נזיקית אשר הוגשה נגד המינהל האזרחי, בה נטען, כי המנהל האזרחי נמנע מלבצע פעולות אכיפה נגד אתר לסילוק פסולת באזור הכפר עוורתא, המצוי בשטח B, אשר מהווה מטרד סביבתי. בית המשפט דחה את התביעה על הסף, תוך הסתמכות על עמדת המדינה, לפיה הסמכויות לאכוף חקיקה סביבתית בשטחי B הועברו לרשות הפלסטינית, ועל כן לא ניתן להטיל על מערכת הביטחון חובה לפעול בשטחים אלה. ביהמ"ש המחוזי אישר עמדה זו בפסק הדין שניתן בערעור שהוגש על ידי מר משולמי (ע"א 39165-10-12 **משולמי נ' מדינת ישראל**).

ז. דנג"ץ 316/12 **יש דין נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית** - בשלהי שנת 2011 ניתן פסק דין עקרוני בבג"ץ 2164/09 **יש דין נ' המינהל האזרחי אשר זכה לכינוי "בג"ץ המחצבות"**. על פסק דינו של בית המשפט העליון הוגשה בקשה לקיים דיון נוסף בהרכב מורחב. בהחלטתו לדחות את הבקשה, קיבל בית המשפט את עמדת המדינה, לפיה משדחה בית המשפט את העתירה על הסף, אין מקום לדון בדברים שנקבעו "למעלה מן הצורך", שכן מדובר בשאלה משפטית שלא נדרשה בה הכרעה.

ח. ע"פ 50787-12-11 **מדינת ישראל נ' אוסטרובסקי** - בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה והרשיע את המשיב בהסגת גבול פלילית, עבירה ממנה

זוכה בערכאה הראשונה. בית המשפט קבע, כי העובדה שהמחזיק במקרקעין אינו מבצע "החזקה ממשית" של הקרקע אינה מורידה מחובתו של כל אדם, שלא להסיג את גבול המקרקעין השייכים לזולת.

ט. בג"ץ 1299/11 **צורים 2000 בע"מ נ' המינהל האזרחי** - במסגרת העתירה, נתקפו שלוש החלטות של ראש המינהל האזרחי, בהן דחה המלצות של ועדת העררים; בכך נותרה על כנה החלטתו של קמ"ט רישום מקרקעין לא להתיר לעותרת לקבל רישיון והיתר עסקה במקרקעין לשם רישום זכויותיה בחלקות מושא העררים. בית המשפט העליון קיבל את עמדתו העקרונית של יועמ"ש איו"ש, לפיה לא נפל כל פגם בהחלטתו של ראש המנהל האזרחי. עם זאת, מתח בית המשפט ביקורת מסוימת על ההסדרים, אשר קבועים בחקיקת האזור בכל הנוגע לאישור המלצותיה של הוועדה ולמורכבות הנעוצה ביחס בין מעמדה לבין מעמדו של ראש המנהל האזרחי.

י. במהלך שנת העבודה ניתן פסק דין חלקי בעתירות בבג"ץ 2088/10 **המוקד להגנת הפרט נ' המפקד הצבאי** ובבג"ץ 4019/10 **המוקד להגנת הפרט נ' המפקד הצבאי**, אשר מלכתחילה אוחדו נוכח היותן משלימות זו את זו, בכל הנוגע למדיניות המפקד הצבאי באיו"ש כלפי תושבי רצועת עזה. בית המשפט החליט בבג"ץ 2088/10, שעניינו מדיניות השתקעות תושבי רצועת עזה באיו"ש, לדחות את העתירה, כשלשיטתו ראוי לשקול להגמיש את תנאי נוהל טיפול בבקשות השתקעות תושבי רצועת עזה באיו"ש. בימים אלו מבוצעת עבודת מטה לבחינת המלצות ביהמ"ש.

מנגד, בבג"ץ 4019/10, שעניינו במעמדם של תושבי רצועת עזה באיו"ש ובמדיניות הרחקתם, הוציא בית המשפט צו על תנאי, המורה למפקד הצבאי לנמק מדוע אין להחיל את מדיניות ההרחקה כלפי תושבי רצועת עזה, שחלה כיום על מי שעברו לאיו"ש לפני שנת 2000, גם על מי שעברו לאחר שנת 2000 ועד לשנת 2005. לאחר בחינת הנושא, הוחלט לשנות את המדיניות, ולהימנע מהרחקתם של תושבי עזה שנכנסו לאיו"ש עד שנת 2005.

אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013

- א. **היערכות להתפתחויות המדיניות והביטחוניות בהקשר הפלסטיני ולהשלכותיהן** - מחלקת יועמ"ש איו"ש תמשיך ותלווה בשנה הקרובה את היערכותו של פיקוד המרכז להשלכות הביטחוניות והמדיניות שתהיינה לתהליכים המתחוללים באזור בכלל ולמעמד הרש"פ בפרט.
- ב. **אכיפת החוק באיו"ש** – בשנה הקרובה תמשיך המחלקה בקידומו של שלטון החוק באיו"ש ובחיזוק האכיפה בשיתוף פעולה עם כלל הגופים השלטוניים הפועלים באיו"ש. במסגרת זו, ניתן לצפות, כי יעלה הצורך להתמודד עם אתגרים מורכבים הן מול האוכלוסייה הפלסטינית והן מול האוכלוסייה הישראלית; כך, למשל, בהתמודדות עם ניסיונות הקמתם של מאחזים ישראלים ופלשתיניים, ועם העבריינות האידיאולוגית הידועה בכינויה "תג מחיר".
- ג. **גדר הביטחון, מעברים ומרחב התפר** - הליווי המשפטי של הקמת גדר הביטחון ותחזוקה השוטף צפוי לתפוס מקום מרכזי בפעולת היחידה גם השנה. במהלך השנה האחרונה הוצאו עשרות רבות של צווי תפיסה, הן לשם הקמת תוואי גדר הביטחון והן לשם ביצוע פעולות תשתית שונות. הטיפול בהשגות ובהתנגדויות לצוים יימשך גם בשנה הקרובה. כן יימשך הטיפול המשפטי בכל הנוגע לתנועה במעברים, בדגש על אכיפה כנגד העברת סחורות שלא בהתאם לכללים המשפטיים המחייבים. לצד זאת, ימשיך בית המשפט העליון לדון בעתירות פרטניות הנוגעות למשטר ההיתרים במרחב התפר, שחלקן מעלות שאלות עקרוניות הנוגעות לנהלים בעניין זה ויישומם. לכן, מחלקת יועמ"ש איו"ש תמשיך ללוות את תהליכי תיקון וייעול קובץ פקודות הקבע של מרחב התפר והטמעתו, ולתת מענה לשאלות משפטיות שיתעוררו בהקשר זה.
- ד. **לאורה של כמות העתירות המוגשות נגד רשויות המדינה, הנוגעות בחוקיות הליכי האכיפה כנגד בנייה בלתי חוקית באזור** - במגזר הפלסטיני ובמגזר הישראלי - היחידה תמשיך ותעסוק באופן אינטנסיבי בליווי הטיפול המשפטי

בעתירות בתחום זה גם במהלך שנת 2013, לצד מתן ייעוץ משפטי לגורמים המבצעים את האכיפה בפועל.

ה. בהקשר הסביבתי, האתגר העיקרי הניצב בפני היחידה הינו הגברת **האכיפה הסביבתית**. זאת, בין היתר, באמצעות חקיקה שתאפשר אכיפה אפקטיבית כלפי עבירות בתחום זה וכן, בחינת האפשרות המשפטית לבצע אכיפה סביבתית בשטחים בהם הסמכויות הועברו לרש"פ, בהתאם להנחיות הדרג המדיני.

מחלקת הייעוץ והחקיקה

מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012

ענף ייעוץ כח אדם ופרט

- א. **סוגית גיוסם של בני המגזר החרדי לאחר פקיעת חוק דחיית שירות לתלמידי ישיבות שתורתם אומנותם, התשס"ב-2002 ("חוק טל") - בפסק הדין שניתן בבג"ץ 6298/07 רסלר ואח' נ' כנסת ישראל ושר הביטחון, קבע בית המשפט העליון, כי חוק דחיית שירות אינו עומד במבחן המידתיות שבחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ולפיכך אינו חוקתי. הייעוץ המשפטי לאגף כוח האדם בצה"ל ליווה את הטיפול בעתירה ואת עבודת המטה שנערכה בצה"ל נוכח פקיעת החוק, בהתאם להנחיות שר הביטחון. במסגרת זו טופלו מספר עתירות הנוגעות לסוגית גיוס בני הישיבות.**
- ב. **שירות הקבע בצה"ל לאור מודל הקבע החדש - הייעוץ המשפטי לאגף כוח האדם ליווה צוותים שהוקמו לצורך הסדרת שירות הקבע לאור מודל הקבע החדש, ועסק, בין השאר, בהסדרת מסלול שירות הנגדים; צמצום תקני הרני"ג (רב נגד בכיר) בצה"ל; הסדרת התקנות השונות הנוגעות להעלאת גיל הפרישה ועוד.**
- ג. **הייעוץ המשפטי לאגף כוח האדם עסק אף בקשת רחבה של נושאים בתחומי השכר, הגמלאות, התשלומים ותנאי השירות והפרישה של המשרתים בצה"ל. במסגרת זו ניתן למנות את ליווי הליך ההקמה של התוכנית הפנסיונית החדשה עבור משרתי הקבע בפנסיה צוברת; את הטיפול בעיגון בחקיקה של שינוי שיטת הצמדת הגמלאות - מהצמדה לשכר משרתי הקבע ה"פעילים" להצמדה למדד המחירים לצרכן; את העיסוק ביישום של הסכמי שכר שנכרתו במשק בצה"ל, וההשתתפות בגיבושם של הסכמי שכר ייחודיים ביחס למשרתים בצה"ל. בנוגע לחיילים בשירות חובה, ניתן למנות את הטיפול בבג"ץ והתביעה הייצוגית הנוגעים לשיעור דמי הקיום ואופן עדכוןם ואת ליווי עבודת המטה בעקבות עתירה שהוגשה לבג"ץ בעניין הכללים לתשלומי משפחה לחיילים בני מיעוטים בשירות חובה.**

- ד. הייעוץ המשפטי ל"חבר" ליווה את הפיילוט להקמת מערך ייעוץ ובקרה פנסיוני ופיננסי ייחודי לעמיתי "חבר" וכן התקשרויות פורצות דרך בתחום הצרכנות.
- ה. במהלך שנת 2012 המשיך הייעוץ המשפטי לאגף כוח האדם לטפל בעררים אשר הוגשו לפי חוק שירות הקבע בצבא ההגנה לישראל (הליכים לעניין החלטות הנוגעות לחיילים בשירות קבע), התש"ע-2010.

ענף חקיקה, משאבים ותשתיות

- א. **מדור חקיקה** - בשנה החולפת טופלו כ-124 הצעות חוק פרטיות וכ-43 תזכירי חוק ממשלתיים. לאור הבחירות לכנסת ה-19, ריכז המדור יוזמות חקיקה שלצה"ל עניין בקידומן, ואשר לגביהן ניתן יהיה להחיל דין רציפות כך שיקודמו בכנסת החדשה.
- ב. **הייעוץ המשפטי לאגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה** - ליווה את הטיפול בהיבטים משפטיים הנוגעים למגמה להתאים את שיטות הניהול האפסנאיות לשנות האלפיים - משרד ללא נייר, חתימה ממוחשבת וכד'. עיסוק נוסף עניינו רישוי נהגים וכלי רכב, הן ברמת החקיקה המדינתית (במסגרת סדרת תיקונים לפקודת התעבורה ולתקנות התעבורה) והן ברמת הפקודות והמדיניות הצבאית.
- העיסוק בתחום הגנת הסביבה והבטיחות** התגבר והתבסס בשנת 2012, הן מבחינת כמות הפניות לערכאות, הן בהיבט החקיקתי והן נוכח מעורבות מצד דרגים ממשלתיים בכירים. בתחום הבטיחות, גובשה פקודה בדבר אירועים רבי-משתתפים בצבא, לשם יישום הסטנדרט החוקי והתקינה הנהוגים בישראל.
- בתחום האמו"ן** (אגף מבצעים לוגיסטיים ונכסים), נבחנו משפטית הדרישות לתשלום מיסים עירוניים נוספים ע"י צה"ל, מעבר לאלו ששולמו עד כה, ובהם היטל סלילת רחובות. במקביל, נמצאו פתרונות לצמצום המיסוי המוניציפאלי הנדרש מתקציב הביטחון.
- ג. **תשתיות ופריסה**: בשנת 2012 המשיך הייעוץ המשפטי לתחום ללוות את הדיונים בוועדות הכנסת לגבי הצעת חוק התכנון והבנייה ("הרפורמה"). לאור העיכוב באישור הרפורמה, נדרש מענה משפטי ליכולות של צה"ל להסדיר הקמת מתקנים ביטחוניים בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון. ניתנו חוות

דעת בנוגע למשמעויות הכנת תכניות לבסיסים קיימים, בנוגע לגבולות הסמכות לאשר בינוי במתקנים קיימים תוך קבלת פטור מהיתר בנייה ("מתקן בתוך מתקן"), בנוגע לקבלת היתרי בנייה מטעמי דחיפות וסודיות ובנוגע ליכולות של צה"ל להכשיר לצרכיו דרכים שאינן מוסדרות.

ד. **מנהלת המגורים:** ריבוי סוגי העסקאות לרכישת קרקע, במיזמי המגורים המטופלים במנהלת, הוביל בשנת 2012 להתמודדות עם קשיים בהעברת זכויות במקרקעין בבעלות פרטית, הכרוכים בריבוי צדדים לעסקה. השנה אף התחדד הצורך בהקפדה על משטר ההפרדה בין צה"ל לבין העמותות הבונות את שכונות המגורים, בפרט בתחום שירות הלקוחות.

ה. **הייעוץ המשפטי לגלי צה"ל:** בשנת 2012 טופלו **הצעת חוק גלי צה"ל - שידורי צבא הגנה לישראל (שידורי חסות ותשדירי שירות)** וכן **הפ"ע** (הוראת פיקוד עליון) **גלי צה"ל שמטרתן**, בהתאמה, להסדיר את תשדירי השירות והחסות בתחנת גלי צה"ל ואת הפיקוח הציבורי על תשדירים אלו, וכן להסדיר את מאפייניה הייחודיים של התחנה.

הגם שבמשך עשרות השנים האחרונות לא שודרו שידורי תעמולה בגלי צה"ל, קבע יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19, כי על גלי צה"ל לשדר שידורי תעמולת בחירות. בעקבות זאת נערכה בחינה משפטית של הנושא.

הייעוץ המשפטי לחיל הרפואה

במהלך שנת 2012 התכנסה פעמיים ועדת האתיקה של חיל הרפואה, מכוח **חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996**, ודנה במתן טיפול רפואי לחיילים ששבתו רעב בהיותם כלואים בבית כלא צבאי.

הייעוץ המשפטי לחיל הרפואה אף ליווה מספר הסכמים של חיל הרפואה; יועמ"ש חיל הרפואה הינו חבר בוועדת הלסינקי של חיל הרפואה והייעוץ המשפטי לחיל הרפואה מסייע בהטמעת הוראת פיקוד עליון מס' 2.0716 "מחקרים רפואיים בצה"ל", המסדירה את קיומם של מחקרים רפואיים בצה"ל, התורמים לבריאות החיילים, תוך הצבת הגנות כמענה לקשיים הייחודיים המאפיינים את אוכלוסיית החיילים כאוכלוסיית מחקר.

יועמ"ש חיל הרפואה הינו חבר בצוות לבדיקה החוזרת של נתוני התחלואה בקרב המשרתים בבא"ח (בסיס אימון חטיבתי) נח"ל ומלווה את תהליך יישום פסיקת בית המשפט העליון בנושא (בג"ץ 10622/08 **אדם טבע ודין ואח' נגד שר הביטחון ואח'**).

כן ליווה הייעוץ המשפטי לחיל הרפואה את הליכי חקיקתו של **חוק הציוד הרפואי, התשע"ב-2012**, במסגרתו הוענק מעמד ייחודי לצה"ל ונקבע, כי הוראות החוק לא יחולו על צה"ל, אלא פקודות הצבא יקבעו הסדרים שנועדו להשיג את מטרותיו.

הייעוץ המשפטי לאגף התקשוב ותחום חוזים והתקשרויות

א. **במסגרת הייעוץ המשפטי לתחום ההתקשרויות**, פעלו קציני התחום לבחינה אסטרטגית של תחום ההתקשרויות בצבא. בכלל זאת, נערך מיפוי הצורך בעיסוק בתחום ההתקשרויות בקרב גופי הצבא, בחינת המענה שמקבלים הגורמים הנדרשים לעיסוק בתחום, וגובשו המלצות להמשך הפעולות בתחום, בפרקליטות ומחוצה לה. בנוסף גובש, בתיאום עם התביעה הצבאית, נוהל לטיפול במקרים של חריגה מסמכות בתחום ההתקשרויות, אשר נמצא בימים אלו בתהליכי אישור סופיים. מספר מקרים אף טופלו בהתאם לנוהל.

קציני התחום ליוו הכנת מסמכי התקשרות, הובילו מו"מ מול גורמים אזרחיים וטיפלו בסוגיות העולות במהלך ביצוע ההסכמים השונים, בעיקר בתחום התחבורה; כן טופלו הליכי חקיקה הקשורים למכרזים ומשפיעים על התקשרויות, לרבות בוועדת השרים לענייני חקיקה, תוך השתתפות בעבודת המטה לקראת פרסום תיקון **לתקנות חובת המכרזים (התקשרויות מערכת הביטחון), התשנ"ג-1993**.

ב. **הייעוץ המשפטי לאגף התקשוב** ליווה את הגורמים המקצועיים באגף בהתקשרויות שונות (כגון מכרז למערכת מידע רפואית ממוחשבת והסכם הטלפון הנייד הצבאי) בתיאום ובשיתוף הלשכה המשפטית במשרד הביטחון. בנוסף, סייע בפתרון סוגיות שעלו במסגרת מימוש מכרז הטלפון הנייד האזרחי מול חברת "סלקום" וכן ליווה את הרפורמה בהליך הטיפול בחוב של משרת בצה"ל הנוצר כתוצאה משימוש במכשיר טלפון נייד אישי.

כן עסקו היועצים המשפטיים של האגף בחקיקה בתחום התקשורת, ובכלל זה בגיבוש התייחסות אגף התקשוב לצו התקשורת (בזק ושידורים) (פטור מאישור סוג ופטור מרישיון סחר), התשע"ב-2012.

הייעוץ המשפטי לאגף המודיעין ודובר צה"ל

שנת 2012 בייעוץ המשפטי לאמ"ן התאפיינה בפעילות מוגברת בתחום החקיקה הנוגעת ללחימה בטרור; התמודדות עם האתגרים המשפטיים המציבות טכנולוגיות חדשות שנכנסו לשימוש רווח (כגון טלפון חכם); הרחבת סמכויות הצנזורה לאפיקים חדשים ועוד. כמו כן, עומדת היועצת המשפטית לאמ"ן בראש צוות מטעם הפרקליטות הצבאית, האחראי לטיפול בהליכים המשפטיים שונים מכוח חוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים, התשס"ב-2002. הייעוץ המשפטי לדובר צה"ל עסק השנה בכלל תחומי העשייה של חטיבת דובר צה"ל ובכלל זה במערך הדוברות בחירום.

ענף הייעוץ המשפטי לזרועות

- א. הייעוץ המשפטי לחיל האוויר מלווה את החיל בתחומי עשייתו השונים, ועוסק בממשקי עבודה מול משרדים ממשלתיים וגורמים אזרחיים הרלוונטיים לפעילות החיל. שנת 2012 התאפיינה בגידול בנפח הטיפול בפניות הנוגעות לנושאי איכות הסביבה, התשתיות והבינוי.
- ב. בייעוץ המשפטי לחיל הים התאפיינה שנת 2012 בהמשך העיסוק בתחום האופרטיבי, ובכלל זה המשטים המבקשים לפרוץ את הסגר הימי על רצועת עזה, תרגילים ואירועים מבצעיים שוטפים, וכן עדכון הוראות הפתיחה באש. העיסוק בהוראות הביטחוניות שניתנו על ידי חיל הים במרחב הימי של רצועת עזה ובתביעות של דייגים פלסטינים להשבת סירות דייג שהפרו את ההגבלות הביטחוניות על מימי עזה ואשר נלקחו ע"י ספינות חיל הים היווה אף הוא נתח ממשי בייעוץ המשפטי. אתגר מרכזי נוסף, הוא טיפול בהיבטים המשפטיים של הגנה ואבטחה על תשתיות הגז של המדינה בים, ובכלל זה האסדות שנבנו ושדות הגז שהתגלו מחוץ למים הטריטוריאליים של ישראל, וכן מתקנים לקליטת גז טבעי נוזלי דרך הים.

- ג. **הייעוץ המשפטי לחטיבת המבצעים** - בשנת 2012 נדרש עיסוק רב בסוגיות שונות ובכללן הפעלת סמכויות חיילים בתוך גבולות המדינה וגיבוש הסדרים לשיתוף פעולה בין הגופים הביטחוניים.
- ד. **הייעוץ המשפטי לפיקוד העורף** - בשנת 2012 נמשך העיסוק המשפטי בחקיקה הנוגעת לפעילות הגופים השונים בעורף. כן, נדרש הייעוץ המשפטי לסוגיות רבות הקשורות להפעלת סמכויות במצבי חירום לחימתיים ובמצב חירום אזרחי - וזאת הן על רקע סבבי ההסלמה מול רצועת עזה שקדמו למבצע "עמוד ענן", והן במסגרת התרגיל הלאומי "נקודת מפנה", שבמסגרתו תורגלה התמודדות המדינה עם תרחיש של רעידת אדמה.
- ה. בשנת 2012 פעל **הייעוץ המשפטי לזרוע היבשה** לעדכון הוראות הבטיחות הזרועיות. כן יזם הייעוץ המשפטי גיבוש של פקודה זרועית שתסדיר את אופן ביצוע תהליכי הרכש בזרוע.

אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013

- א. בשנת 2013 צפוי עיסוק הולך וגובר בסוגיות משפטיות בתחום כוח האדם בצה"ל - השלכות העלאת גילאי הפרישה והמעבר לפנסיה צוברת; גיבוש רכיבי **מודל שירות הקבע החדש**, וכפועל יוצא מכך, אף בהגנה על זכויות משרתי הקבע; המשך הליווי המשפטי בסוגית גיוסם של בני הישיבות, לרבות הטמעה ויישום של התהליכים הנובעים מביטול חוק טל, כמו גם ליווי הליכי החקיקה לגיבוש הסדר חלופי לחוק.
- ב. **המשך עבודות חקיקה משמעותיות**, בתחומים שהוזכרו לעיל ובתחומים נוספים, כגון הסדרה בחוק של הטיפול בזיהוי חללי צה"ל, השלמת התאמת חוק השיפוט הצבאי לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 ועוד.
- ג. צפי להגברת העיסוק הכולל בהסכמים ובהתקשרויות, לרבות ובמיוחד בהסכמי חיל הרפואה בתחום מיקור החוץ של השירותים הרפואיים ובהסכמים לרכישת השכלה גבוהה.

ד. כחלק מהמגמה שהחלה בהגברת העיסוק המשפטי בתחום איכות הסביבה ובריאות הציבור, וכן לאור פסיקת בית המשפט העליון בתחום המיסוי המוניציפאלי, צפוי לגדול היקף מעורבות הייעוץ המשפטי בתחומים אלה.

בית הספר למשפט צבאי

מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012

- א. **כללי** - בית הספר למשפט צבאי הוא המרכז המקצועי בצה"ל להדרכה ולמחקר בתחום המשפט הצבאי, מטעם הפרקליטות הצבאית, והוא אמון בלעדית על ההכשרות המשפטיות לכלל הצבא. לאור זאת, כמדי שנה, פעל ביה"ס בשנה"ע 2012 בראש ובראשונה להטמעת המשפט הצבאי ועקרונות שלטון החוק בקרב המפקדים והחיילים. בין היתר, גובשה במהלך השנה הצעה מקיפה להרחבת ההכשרות בתחומי המשפט למפקדי צה"ל. בנוסף, אחראי בית הספר על מדור הדין המשמעותי, על מדור חנינות והקלה בעונש, על תחום קשרי החוץ בפרקליטות הצבאית, על תחום עידוד העתודה (בצוותא עם ענף ארגון וכוח אדם) ועל מנהלת התרגילים של הפרקליטות הצבאית.
- ב. **עיסוק אינטנסיבי בהכשרות הפיקוד הבכיר ביני לחימה** - הטמעת דיני החימה היא קריטית לעמידה באמות המידה המשפטיות הנדרשות ולשמירת הלגיטימציה לפעולות צה"ל. בשנת 2012 נמשכה השתלבות קציני הפרקליטות הצבאית בהדרכות הניתנות לפיקוד הבכיר, במסגרת קורס מח"טים, קורס פיקוד ומטה כללי, המכללה לפיקוד טקטי (המלט"ק) וקורס לפיקוד ימי. כמו כן, ניתנו הרצאות במסגרת הכשרות לקציני סיוע לאוכלוסייה אזרחית ולמנהלי לחימה. מעבר לכך, במהלך שנת 2012 הושלם עדכון "לומדת דיני החימה", המאפשרת לאוכלוסיות נוספות ללמוד תכנים חשובים אלו.
- ג. **פיתוח ומיצוב מנהלת התרגילים של הפרקליטות הצבאית** - כחלק מהפעילות להטמעת דיני החימה בצה"ל, אמונה המנהלת על תרגול מפקדי הצבא וקציני מערך הייעוץ המשפטי האופרטיבי בפרקליטות הצבאית, בהתמודדות עם תרחישים בעלי היבטים משפטיים בפעילות מבצעית. גם בשנת 2012 הופעלה מנהלת משפטית במספר תרגילים בגזרות השונות.
- ד. **הכשרות בפיקוד ובניהול לקציני הפרקליטות** - במטרה לפתח את מיומנויות הניהול והפיקוד של קציני הפרקליטות הצבאית, התקיים השנה קורס קציני משפטים מתקדם לקצינים בדרגת רס"ן ולקצינים שסוכמו לקידום לרס"ן, וכן

התקיימה לראשונה השתלמות לרס"ן בכיר ביחידה. בנוסף, נערך יום עיון רב משתתפים בנושא ניהול פרופסיונאלי בראייה השוואתית.

ה. **מגמות בעיסוק בדין המשמעתי (דמ"ש) -**

1. **מגמות התערבות סגן הפרקליט הצבאי הראשי בהליכי הדין המשמעתי -**
בשנת 2012 חלה ירידה בסך הפניות שהתקבלו במדור הדין המשמעתי ונמשכה מגמת הירידה במספר ההליכים המשמעתיים בהם מצא סגן הפצ"ר להתערב. כמו-כן, חלה עלייה בכמות המפקדים שעברו הדרכה בדין המשמעתי ביחידתם.
2. **הטמעת הערות טיוטת דו"ח מבקר המדינה - בעקבות ממצאי טיוטת דו"ח מבקר המדינה משנת 2012, הורחבה רשימת העילות להתערבות בפסקי הדין המשמעתיים; נערכו השתלמויות לחיילים הנותנים ייעוץ מקצועי למפקדים בנושאי דין משמעתי; והופצה איגרת, כפי שיפורט להלן.**
3. **שלילת הסמכות לשמש כקצין שיפוט בדין משמעתי -** במהלך השנה הופצה איגרת בה קבע סגן הפצ"ר כי תישלל סמכות השיפוט מכל קצין שיפוט, אשר הוחלט להתערב בשלושה או יותר מפסקי הדין המשמעתיים שניתנו על ידו בתוך שנה אחת. קצין שיפוט שסמכותו תישלל ממנו כאמור, לא יהא רשאי לשמש כקצין שיפוט עד אשר יעבור בהצלחה השתלמות דמ"ש ייעודית בביה"ס למשפט צבאי.
4. **הפעלת מאגר קציני שיפוט בתיקים שעניינם פגיעה על רקע מיני -** לאור המורכבות שהתגלתה בשיפוט בדמ"ש בנושא, הוקם מאגר שיפוט ייחודי, המורכב מקציני שיפוט במילואים בדרגת אל"ם, להם הכשרה משפטית וניסיון רלוונטי. החל ממאי 2012 תיקים שעניינם פגיעה על רקע מיני, בהם הנידונים הם משרתי קבע, המועמדים עפ"י הוראת פרקליט צבאי לשיפוט בדמ"ש, מופנים לשיפוט בפני אחד מקציני השיפוט הייחודיים שבמאגר האמור.
- ו. **הובלת תחום קשרי החוץ בפרקליטות הצבאית ופיתוחו -** ביה"ס אמון על הובלת שיתוף הפעולה המשפטי עם פרקליטויות מקבילות בעולם ומוסדות מובילים. פירוט על פעילות נרחבת זו מופיע בנספח.

ז. **עיסוק אינטנסיבי בעידוד עתודה** - גם שנת 2012 אופיינה בעיסוק נרחב בתחום עידוד העתודה, במטרה להגדיל את מספר העתודאים במסלול העתודה האקדמית במקצוע המשפטים ולטייב את איכות הנרשמים. בשנת 2012 נמשך שיתוף הפעולה הפורה עם אגודת "נוער שוחר משפט עברי", בה לומדים מועמדים לשירות ביטחון לימודי בגרות במשפטים.

ח. **בחינת מדיניות הפרקליטות הצבאית באשר לבקשות חנינה:**

1. **הוועדה למחיקת רישום פלילי** - הוועדה המתכנסת בראשות קצין חינוך ראשי (ועדת קח"ר) מאפשרת לחייל, שנשפט בגין עבירות שביצע לפני שירותו הצבאי, לקבל מטעם הצבא המלצה לנשיא המדינה למחיקת הרישום הפלילי שלחובתו. השנה, בעקבות פרסום קיום הוועדה בקרב סגלי הת"ש הפועלים ביחידות, חלה עלייה משמעותית בכמות הפונים.

2. **בקשות חנינה של נאשמים שנשפטו בביהמ"ש הצבאי בלוד** - לאחר עבודת מטה ארוכה, הוחלט כי הטיפול בבקשות חנינה אלו יועבר לידי מחלקת חנינות במשרד המשפטים. בכך הושווה הטיפול בעניינם של נאשמים שנשפטו בביהמ"ש הצבאי בלוד לטיפול בחנינות נאשמים הנשפטים כיום בבתי המשפט האזרחיים של מדינת ישראל.

3. **עדכון מערכת המרשם הפלילי בצה"ל** - לאחר עבודת מטה שנערכה, עודכנה בצה"ל מערכת המרשם הפלילי, בהתאם למערכת של משטרת ישראל למרשם פלילי.

ט. **פיתוח ההדרכה** - בית הספר משמש כמוקד ידע בתחום ההדרכה המשפטית. כחלק מהפעילות האינטנסיבית בתחום, נערכו השנה סדנאות הדרכה לסגל בית הספר, התקיימו פורומי למידה לקציני ההדרכה, הוטמע מסלול הכשרה לקצין ההדרכה המשפטי והוטמעו דפי הנחיות ברורים במשרד ההדרכה הראשי של ביה"ס.

הכשרות ופרסומים מרכזיים משנת העבודה 2012

- א. הכשרות לקציני הפרקליטות - כמדי שנה, גם בשנת 2012 התקיים בביה"ס למשפט צבאי קורס קמ"שים (קציני משפטים), אשר הינו השלמת הקצונה של הקצינים המשפטנים ואשר מהווה את "קורס הדגל" של הפרקליטות הצבאית. הקורס נועד להכשיר את המצטרפים החדשים שהינם משפטנים בהכשרתם לשורות הפרקליטות הצבאית, בכלל תחומי העיסוק של היחידה.**
- ב. השתלמויות וימי עיון לקציני הפרקליטות הצבאית -** כבכול שנה, בית הספר למשפט צבאי מקיים ימי עיון והשתלמויות לקציני הפרקליטות הצבאית, אשר מיועדים להעניק ידע משפטי נרחב, בפרט בסוגיות משפטיות עדכניות. השנה נערכה, זו השנה השנייה, השתלמות בנושא המשפט הפלילי בצבא ("פליליסט נולד"), אשר נועדה לקצינים שנדרשים לעסוק בתחום הפלילי. במקביל, נערכה לראשונה השנה השתלמות בתחום הייעוץ המשפטי, אשר נועדה לקצינים חדשים וותיקים במערך, אשר כללה תכנים במשפט מנהלי, תפיסת תפקיד היועמ"ש ומיומנויות הדרושות ליועמ"ש. כן נערכה, זו הפעם השנייה, השתלמות מרוכזת לקציני מערך הייעוץ המשפטי-מבצעי והתקיימו שני ימי עיון כחלק מהכשרת מערך חשוב זה. בנוסף, החלה בשנת 2012 השתלמות בנושא "ניהול ההליך הפלילי - הלכה למעשה". מעבר לאמור, ניתן השנה דגש גם בהכשרות בתחום הפיקוד והניהול, כפי שפורט לעיל.
- ג. הכשרות לחוגרים המשרתים בפרקליטות הצבאית -** גם השנה התקיים בביה"ס למשפט קורס מש"קי משפט לחיילים אשר מיועדים לסייע לקצינים המשפטנים בכלל תחומי עיסוקם.
- ד. הכשרות לקצינים ולחיילים מהמשטרה הצבאית -** במהלך שנת 2012, וכמדי שנה, נערכו בבית הספר הכשרות של קציני המשטרה הצבאית וחייליה, על מנת שיוכלו לשמש כקצינים בודקים, כחוקרי מצ"ח, כחוקרי תאונות דרכים וכגובי אמרות. כן נערכו הכשרות במסגרת השלמות הקצונה של המשטרה הצבאית וימי העשרה לאוכלוסיות נוספות של המשטרה הצבאית, וביניהם לקורס מצ"ח מתקדם ולקורס רכזי מודיעין.

- ה. **פרסומים המיועדים למפקדים ולחיילים בצה"ל** - בין פרסומי ביה"ס ניתן למנות את הפרסומים הבאים:
1. **עלון "משפט מפתח"** - עלון משפטי למפקדים בכירים, שמטרתו לעדכן את המפקדים בסוגיות משפטיות מרכזיות בצה"ל. בשנת 2012 הופק עלון אשר התמקד בסוגיות שעל סדר היום, בתחומי המשפט הצבאי השונים.
  2. **מידעונים משפטיים** - בשנת 2012, פורסם מידעון בתחום המשפט הפלילי בנושא "גניבה על ידי מפקד". בנוסף, הופצו אגרות בתחום הדמ"ש בנושא דגשים לבירור האשמה ובנושא שלילת הסמכות לשמש כקצין שיפוט.

אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013

- א. **פיתוח ההדרכה כמקצוע** - ביה"ס ימשיך גם בשנת 2013 לחתור לשמש כמוקד ידע בתחום ההדרכה המשפטית. מתוך מגמה זו, יפעל בית הספר לגיבוש מסמך מנחה להכנה ולהכשרה של סגלי קורסים וכן לגיבוש עקרונות בנושא מבחנים, ציונים ומשובים, תוך מתן דגש מיוחד בסוגית בניית סדנאות.
- ב. **הכשרות בפיקוד ובניהול לקציני הפרקליטות** - לקראת סוף שנת 2012 אושר מסלול הכשרה בפיקוד ובניהול לקציני הפרקליטות הצבאית, כשכלל האצבע המנחה בו הוא שמסלול השירות של קצין בפרקליטות הצבאית מחייבו לעבור השתלמות בתחומי הפיקוד והניהול מדי 3-4 שנים. כחלק ממסלול זה עתידות לצאת אל הפועל בשנת 2013 לראשונה השתלמות בפיקוד ובניהול לסרנים והשתלמות בפיקוד ובניהול לסא"לים. בנוסף, עתידה לצאת אל הפועל זו השנה השנייה השתלמות לרס"נים וותיקים, אשר תותאם למסלול שגובש.
- ג. **עיסוק אינטנסיבי בהכשרות לדרג הפיקודי בכלל ובדיני הלחימה בפרט** - גם השנה תימשך הפעילות לתכנון ולריכוז ההכשרות בדיני לחימה בקורסים פיקודיים בכירים וזוטרים, וכן תימשך עבודת המטה להרחבת ההכשרות בקורסים הפיקודיים. מעבר לכך, יושם דגש השנה בשילוב התוכן המשפטי בקורס פיקוד ומטה החדש, המהווה תנאי לקבלת דרגת רס"ן.
- ד. **פיתוח וטיפוח הידע בתחום המשפט המנהלי** - שנת 2013 תאופיין בפעילות מאומצת של ביה"ס ויחידות הפרקליטות לטיפוחו של הידע בתחום המשפט

המנהלי ביחידה, לרבות הפצת עלוני מידע פנימיים, עריכת פורומים לשיתוף הידע וקיום הכשרה בנושא במסגרת השתלמות ליועצים משפטיים.

ה. תרגול מערך הייעוץ המשפטי-מבצעי של מפצ"ר ופיתוח מנהלת התרגילים -

גם השנה, לאור החשיבות הגוברת של ההיבט המשפטי בלחימה ועל רקע לקחי מבצע "עמוד ענן", יושם דגש בהמשך פיתוח וייעול פעילותה של המנהלת ועל ייזום סדנאות פרקטיות שיוטמעו בהכשרת מערך הייעוץ המשפטי-מבצעי.

ו. סמכויות ההקלה בעונש - בשנת 2013 עתידה להימשך עבודת המטה בנוגע

לבחינת סמכויות ההקלה בעונש בכלל וסמכות השבת דרגות שנשללו בפרט. בנוסף, עתידה להתבצע עבודת מטה לייעול הליך החנינה בצה"ל. כן עתיד להיות מקודם תזכיר לחוק השיפוט הצבאי, אשר ישווה את "הוועדה לעיון בעונש", המהווה את ועדת השחרורים הצבאית, לוועדה האזרחית.

מדור האינטרנט, הפניות והמידע (אפ"ם)

מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012

אתר המרשתת של הפרקליטות הצבאית (www.mag.idf.il)

- א. מאז הקמתו בשלהי 2008, משמש אתר המרשתת האזרחי של הפרקליטות הצבאית ככלי לשיתוף הציבור במידע אודות העשייה הענפה של הפרקליטות הצבאית, וכמאגר משפטי מקורי, ייחודי ומקיף בתחומי העיסוק והמומחיות המשפטית של הפרקליטות הצבאית.
- ב. מאז הושק, צובר אתר המרשתת, **מספר הולך וגובר של גולשים**, המתעדכנים בתכניו. השנה, עלתה כמות הגולשים באתר ב-24% - למעלה מ-530,000 גולשים ביקרו בו השנה ושהו בו בכל פעם למעלה מ-20 דקות בממוצע. כ-30% **מגולשי האתר גלשו בו ממדינות שונות ברחבי העולם**.
- ג. על מנת לשמר את האתר רלוונטי ועדכני, עודכנו תכניו אחת ליום בממוצע, בנושאים שונים ומגוונים. כך, בין היתר, הועלו לאתר סקירות משפטיות בנושאים אקטואליים, פורסמו עדכונים אודות החלטות שיפוטיות, וכן הועלו ראיונות מורשת עם בכירים מעולם המשפט אשר החלו את דרכם בפרקליטות הצבאית ועודכנו חדשות מעניינות ואקטואליות בזמן אמת.
- ד. אתר המרשתת של הפרקליטות הצבאית המשיך לשמש גם השנה פלטפורמה נוספת לעידוד העתודה בתחום המשפט. באתר ניתן למצוא מידע אודות מסלול העתודה, אנשי קשר לעתודאים הנמצאים בשלב הלימודים, יומני רשת וסיפורים אישיים אודות מסלול השירות ביחידה מפי קציני היחידה.

פעילות מדור האינטרנט, הפניות והמידע

- א. במסגרת תפקידו כגורם האמון על הקשר בין הפרקליטות הצבאית לבין חטיבת דובר צה"ל, וכיועץ התוכן בסוגיות המשפטיות המופנות לדובר צה"ל מכלי התקשורת השונים, בשגרה ובחירום, טיפל מדור אפ"ם במהלך שנת 2012 בשאלות, בבקשות לראיונות, בשיחות רקע, בהרצאות ובפניות מסוגים שונים.

ב. מניתוח נתוני הפעילות של מדור אפ"ס ניתן לזהות עלייה של למעלה מ-50% בכמות השאלות שטופלו במדור בשנת 2012, לעומת שנת 2011. ההתעניינות התקשורתית נגעה במספר מוקדים לאורך שנת 2012:

1. בתחום הפלילי ניכרה התמקדות תקשורתית בהליכים משפטיים בבתי המשפט הצבאיים ביהודה ושומרון: סוגיית הנוגעות לשימוש במעצר מנהלי זכו לסיקור נרחב, כמו גם גזרי דינם של המעורבים ברצח חמשת בני משפחת פוגל ז"ל באיתמר. בנוסף, התעניינה התקשורת באכיפת הדין בגין עבירות שנעברו ע"י חיילים במסגרת פעילות מבצעית.

2. בהתייחס להיבטים המשפטיים בעבודתם של גופי הצבא, זוהתה עלייה בולטת בהתעניינות התקשורתית בסוגיות הנוגעות לאגף כוח האדם. כך, התקיים שיח נרחב אודות המתווה המתגבש לגיוס חרדים לצה"ל ולגיוס אוכלוסיות מיוחדות לצבא.

3. נושאים בהם התעניינה התקשורת במיוחד בהקשר הייעוץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון היו פינוי תושבים משטחי אש בבקעת הירדן, שימוש בצווי הגבלה לכניסה לשטחים לאוכלוסיות שונות באיו"ש ותיקוני חקיקה שונים שבוצעו בתחיקת הביטחון, הן בתחום הפלילי והן בתחום האזרחי.

4. מתוך העיסוק במשפט הבין-לאומי, בשנת 2012 התמקדה התעניינותה של התקשורת בעיקר בטיפול במסתננים מגבולה הדרומי של מדינת ישראל, ובסוגיות הנוגעות לדיני הלחימה בהקשר של מבצע "עמוד ענן".

ג. במהלך שנת 2012 נשמרה מגמת עלייה בבקשות שהתקבלו מן התקשורת לקיום ראיונות ושיחות עם גורמי הפרקליטות הצבאית. כמו כן, נמשך הביקוש להרצאות בנושאים הנוגעים למשפט בין-לאומי בפני קהלי יעד מגוונים ולקיחת חלק בכנסים בתחום.

ד. גם השנה, נמשך שיתוף הפעולה עם חטיבת דובר צה"ל על ידי שדרוג מערך ההרצאות בנושאים משפטיים במסגרת קורסי ההכשרה השונים המתקיימים בחטיבה (קורס מש"קי הדוברות, השלמה חילית של קציני הדוברות ועוד) ובפגישות עבודה הנוגעות לעשייה המשותפת.

אתגרים ומגמות מרכזיים לשנת העבודה 2013

אתר המרשתת של הפרקליטות הצבאית

- בשנה הקרובה עומדים בפני מנהלי האתר מספר אתגרים ומטרות להמשך:
- א. המשך עדכון תוכנו של האתר לשם חיזוק מעמדו כמאגר מידע משפטי, עדכני, ייחודי ומקיף.
  - ב. שמירה על האטרקטיביות והדינאמיות של האתר, באופן מתמיד ולאורך זמן. בשנה הקרובה תימשך מגמת עיצובו ועדכונו של האתר לשם שיפור ושדרוג חווית הגלישה. בין היתר, אנו מתעתדים לשפר ולהרחיב את אפשרויות החיפוש באתר, ולהפיק עלון מקוון שינגיש את המידע לצרכניו הפוטנציאליים.
  - ג. חיזוקו של אתר המרשתת בשפה האנגלית ועדכון תכנונו בהתאם לקהלי היעד.

פעילות מדור האינטרנט, הפניות והמידע

- א. לאור תחומי העיסוק של המדור, מאופיינת עבודתו במשימות שביצוען נדרש בלוחות זמנים קצרים. אתגר מרכזי ובעל חשיבות רבה הינו המשך מתן מענה מקצועי ומלא לשאלות השונות בקבועי הזמן הקצרים, התואמים את דרישות עולם התקשורת, בסיועם של גופי הפרקליטות.
- ב. אתגר משמעותי, שימשיך להעסיק את המדור בשנה הבאה, הינו קירוב עולם התקשורת והדוברות לקציני הפרקליטות והרחבת היכרותם עם עולם זה. זאת לצד חיזוק ממשקי העבודה של המדור עם חטיבת דובר צה"ל.

ענף הארגון וכוח האדם

מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012

א. אירועים, כנסים ופעילויות חינוך

1. במהלך שנת 2012 ארגן וקיים הענף מספר אירועים מרכזיים, ביניהם ביקור כלל קציני היחידה וחייליה בהצגה "גטו" בתיאטרון הקאמרי, יום עיון במכון "משואה" לכלל קציני הפרקליטות וחייליה, וכן ערב פרידה מפורשי הפרקליטות הצבאית וקציניה שהשתחררו משירות.
2. ביום העצמאות ובראש השנה התקיימו טקסי הענקת דרגות ותעודות הצטיינות לקציני הפרקליטות הצבאית וחייליה, הן בשירות סדיר והן במילואים.
3. בספטמבר התקיים טקס סיום קורס קציני המשפטים.
4. קציני הפרקליטות הצבאית וחייליה השתתפו בפרויקט "פרח לניצול", וכן השתתפו 6 קצינים במסגרת משלחות "עדים במדים" במסע לפולין.

ב. תחום כוח האדם - מילואים

בשנת העבודה 2012 נוצלו 77% מימי המילואים שהוקצו ליחידה בתחילת השנה.

ג. תחום סגל וכוח אדם סדיר

1. בשנת 2012 נוהל תהליך דיוני איוש מסודר. התהליך החל בסתיו 2011 והסתיים בתחילת שנת 2012.
2. עם סיום לימודיהם בשנת 2012, נקלטו חזרה לשירות 17 עתודאים חדשים במקצוע המשפטים.
3. בוצעו מספר פעולות להגדלת מספר העתודאים שנרשמו ללימודי משפטים, כגון כנס למועמדים לשירות ביטחון והרצאות בבתי הספר התיכונים.

4. בשנת 2012 החלו בלימודי משפטים 52 עתודאים, נתון המבטא עלייה מרשימה וחשובה במספר הנרשמים לעתודה בתחום המשפט.
5. השנה המשיך שיתוף הפעולה עם עמותת "נוער שוחר משפט עברי".

תחום המחשוב

מגמות עיקריות בשנת העבודה 2012

- א. הועלו שתי גרסאות שדרוג, אשר הביאו לשיפור ניכר במערכות הממוכנות של הפרקליטות הצבאית.
- ב. מתן דגש מיוחד בנושאי בטחון המידע, על ידי הגברת המודעות והאכיפה בנושא אבטחת מסמכים ומחשבים. בוצעו תחקורים והפקת לקחים פנימיים ויחידתיים לצמצום אירועי ביטחון המידע ביחידה.
- ג. שדרוג סביבת העבודה התקשובית ברמות החומרה והתוכנה למשתמש, שדרוג ציוד התקשורת האקטיבית.
- ד. מימוש לקחי הביקורת החיצונית על עבודת מרכז התמיכה (Help Desk) של תחום מחשוב בדגש על תפעול, ניהול ופיקוח מפקדי התחום. הביקורת נערכה על מנת לוודא מגמת שיפור מתמדת תוך שימת הלקוח בליבת העשייה.
- ה. העלאה ושיפור של רמת השירות המוענקת ללקוח, בדגש על איכות ומקצועיות.
- ו. שאיפה מתמדת לשיפור הידע המקצועי של חיילי התחום ע"י השתתפות בקורסים מקצועיים, השתלמויות וביצוע חפיפה מובנית ומקצועית לחיילים החדשים בכלל תחומי העיסוק של תחום המחשוב.
- ז. ביצוע הדרכות, הכנות והתאמות לקראת קליטה והטמעה של מערכות ניהול ידע ומסמכים חדישות, אשר יובילו לשינוי התרבות הארגונית בכלל היחידה.
- ח. קיום הכנות מקדימות לקראת החלפת המערכות המיכוניות של הפרקליטות הצבאית במערכת בעלת פלטפורמה אחידה לניהול תהליכי העבודה המשפטיים בכל הצבא.
- ט. היערכות לשדרוג והטמעת מערכת Windows 7 בכלל מחשבי היחידה.
- י. היערכות בפן המחשובי לנושא החירום, בדגש על הקמת חמ"ל משפטי לניהול אירועי האמת.
- יא. מתן מענה מחשובי כולל במהלך כל ימי מבצע "עמוד ענן". קיום ימי חינוך וגיבוש במס' תחומים ברחבי בארץ.

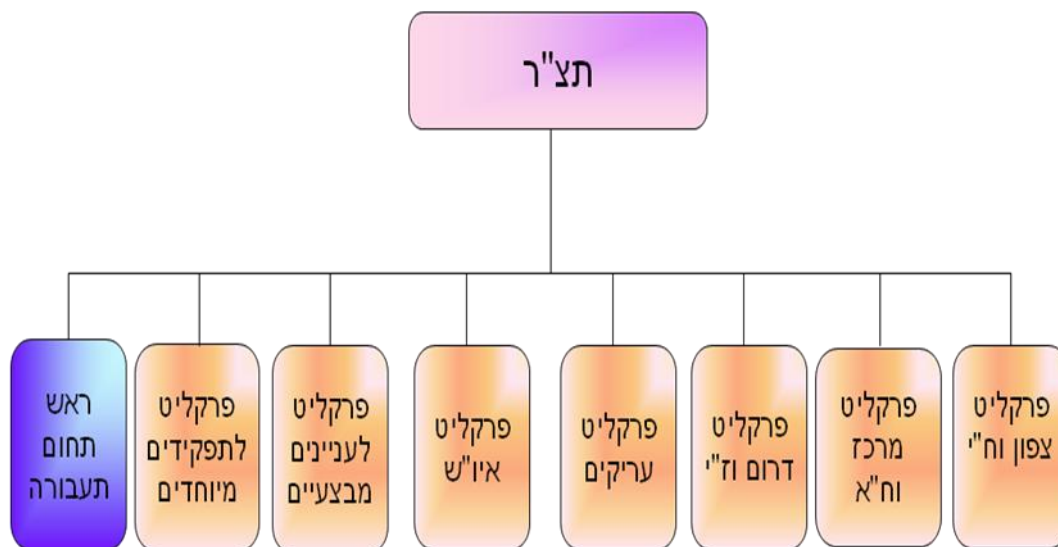
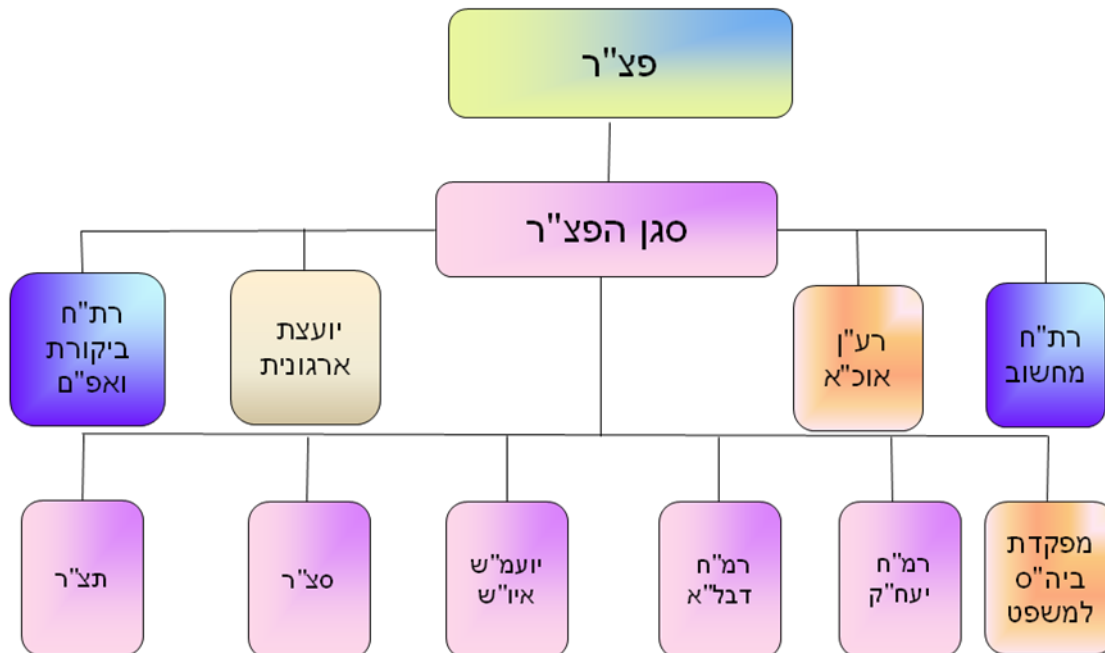
יעדים מרכזיים לשנת העבודה 2013

- א. סיום פיתוח התחום הפלילי במערכת "חוק וצדק" ותחילת העבודה על תחום הייעוץ.
- ב. היערכות לחירום.
- ב. שדרוג התשתיות.

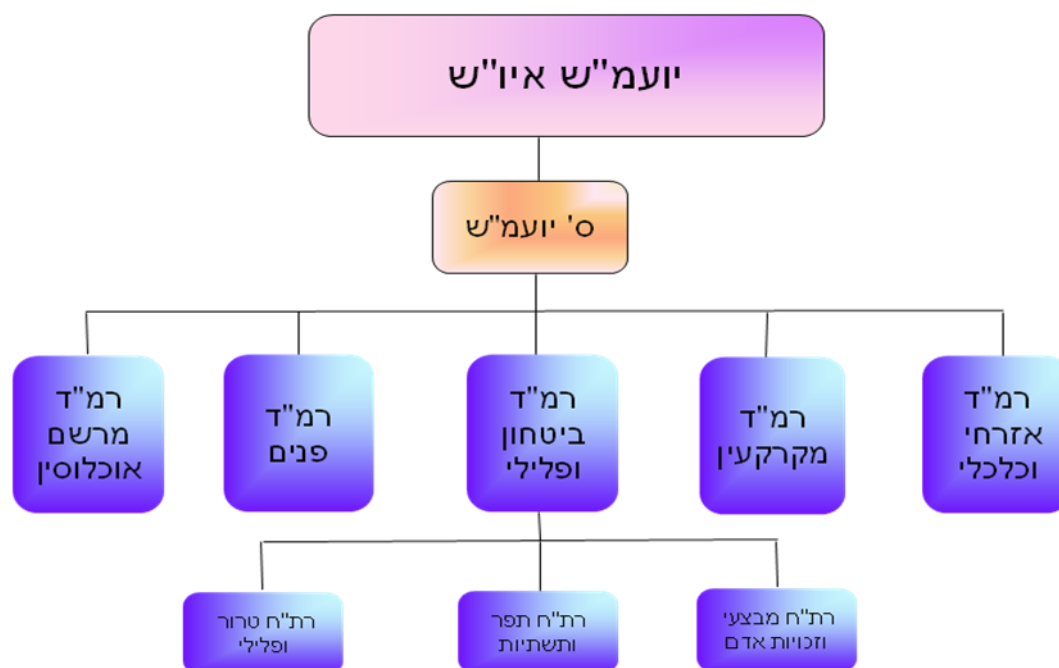
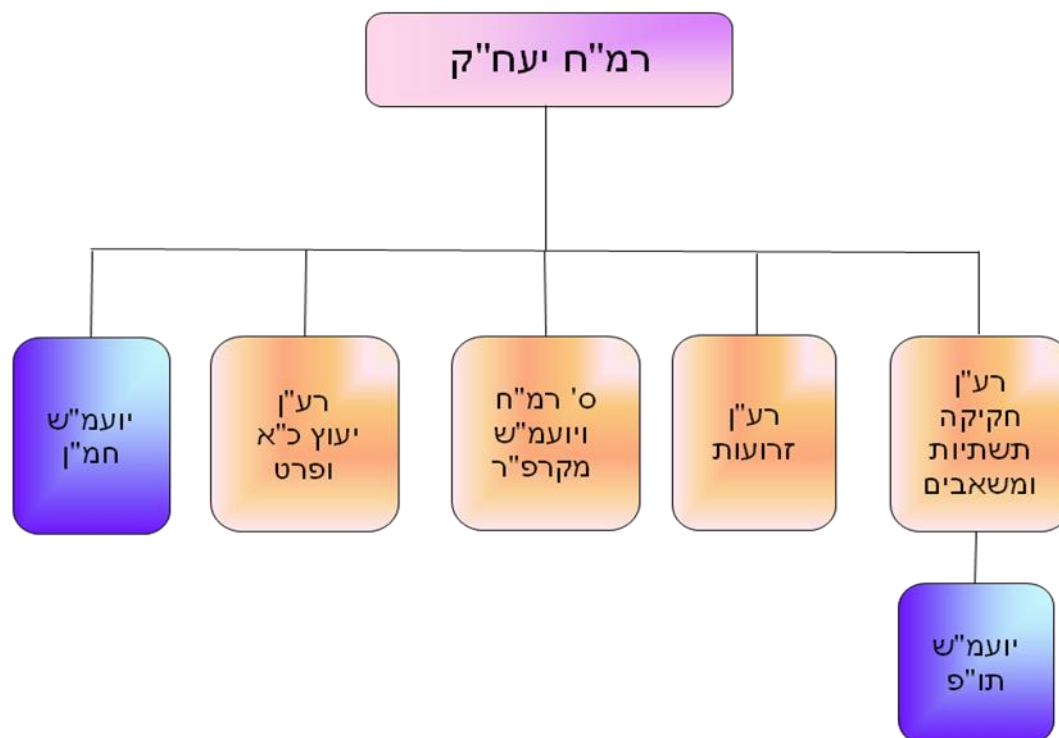

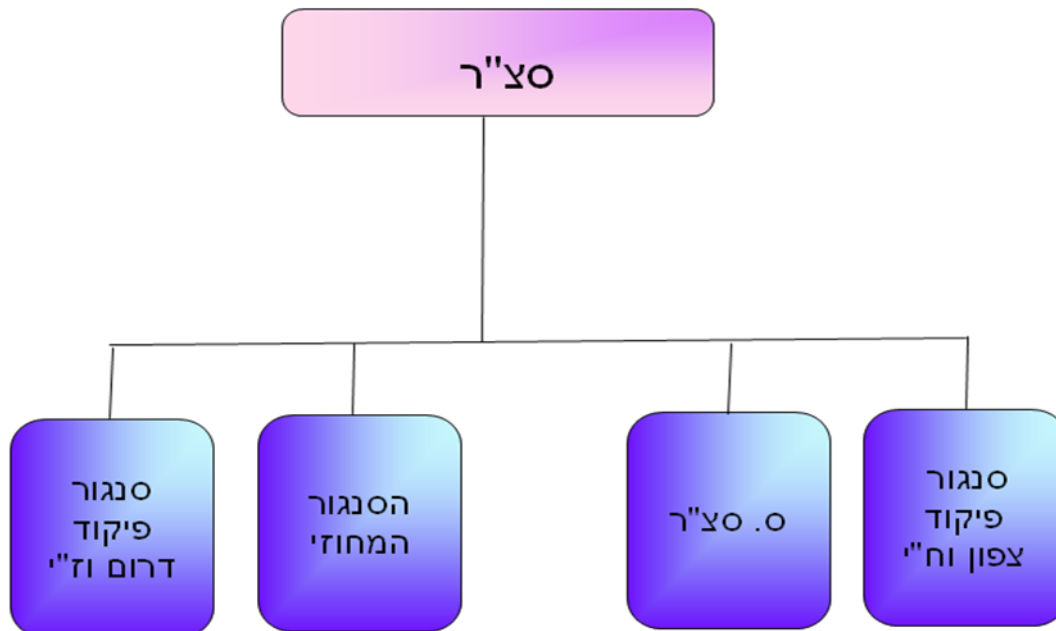
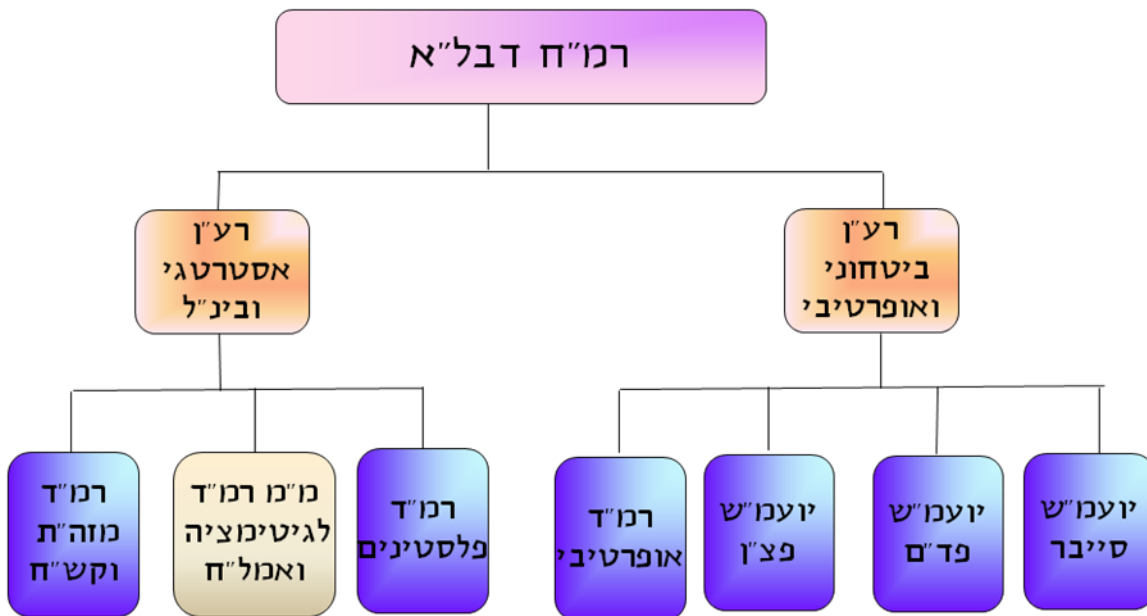
נספחים

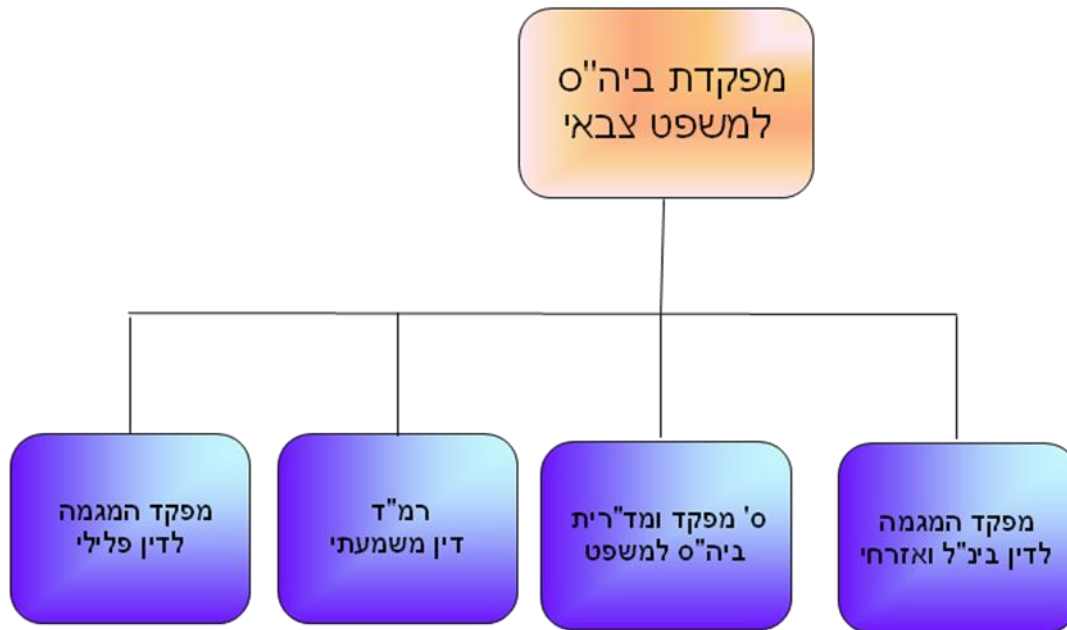
מבנה הפרקליטות הצבאית

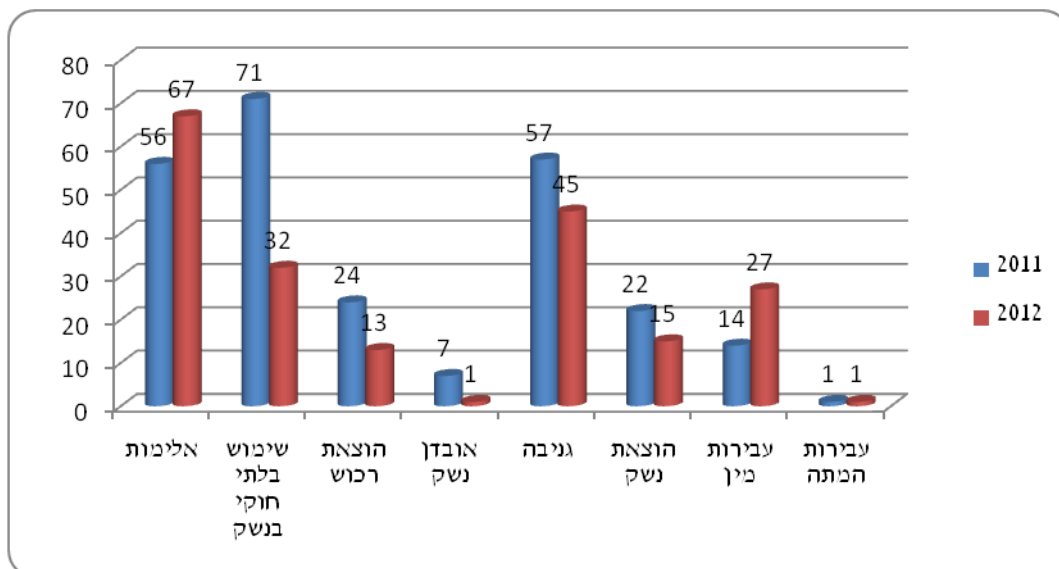

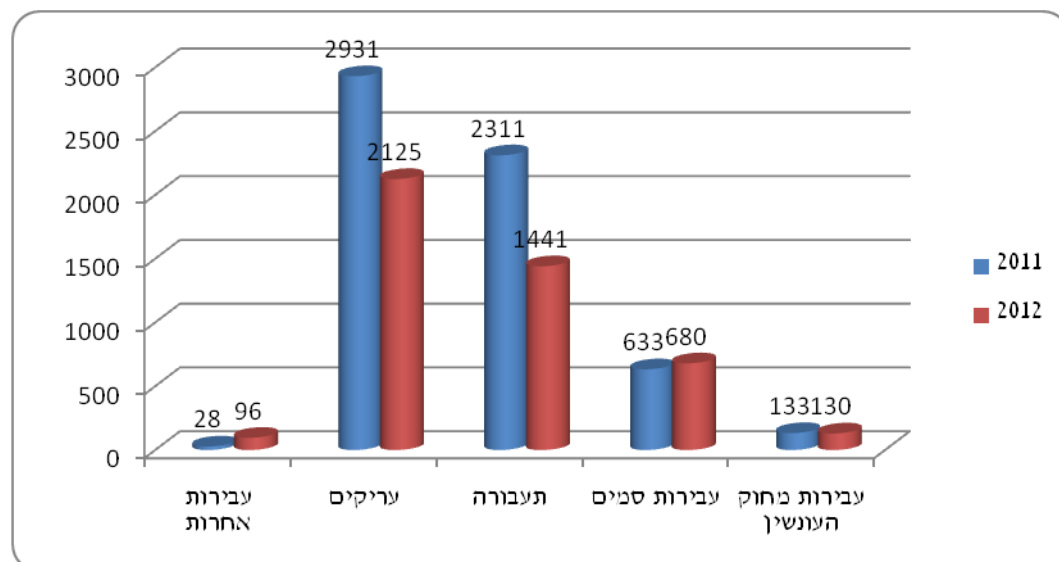

התביעה הצבאית

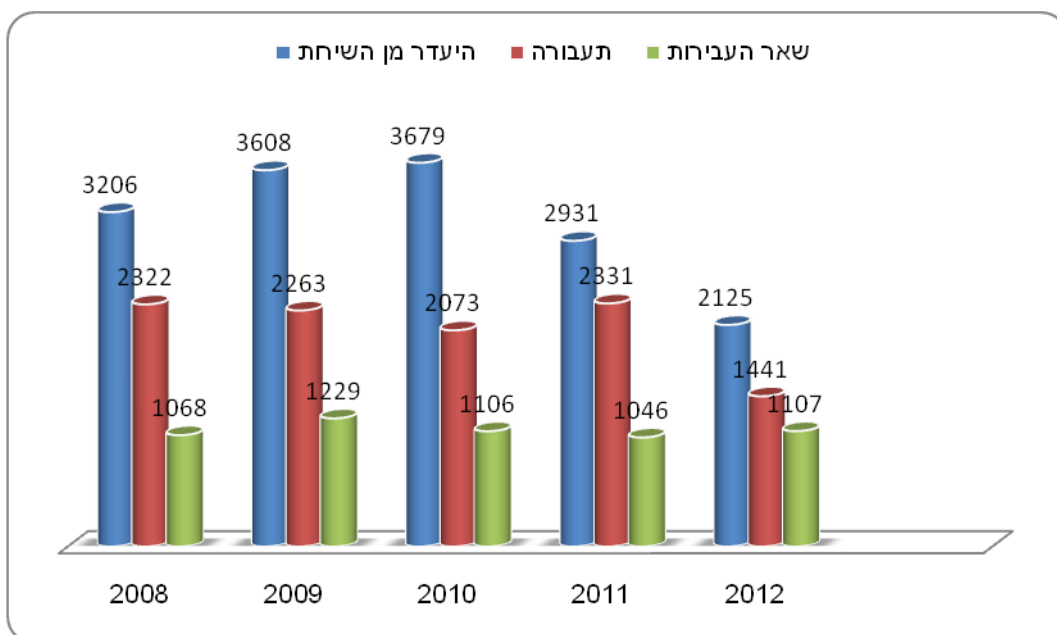
מגמות בסעיפי אישום - חלק ראשון

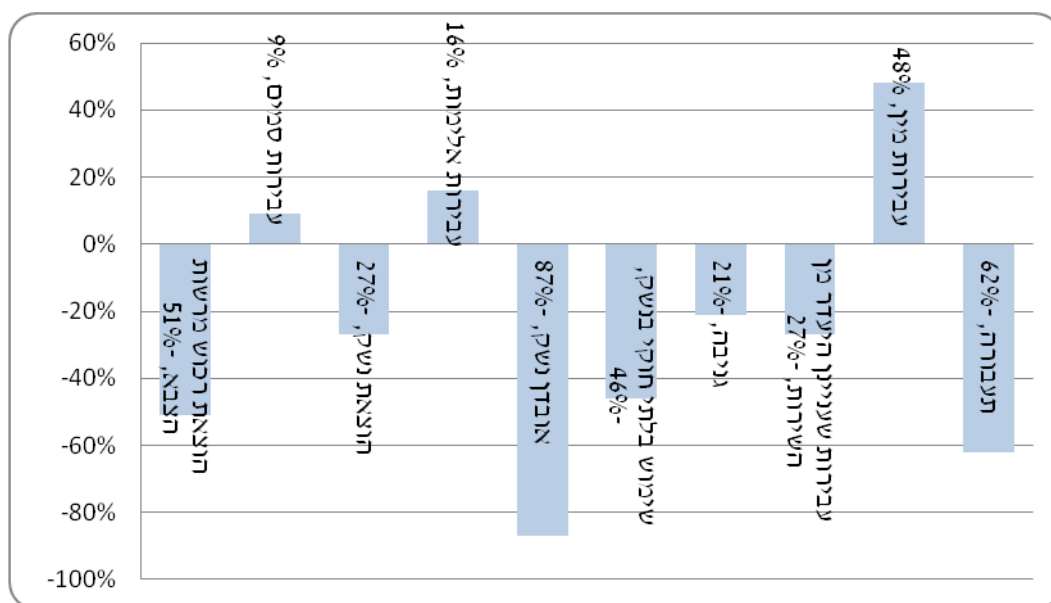
מגמות בסעיפי אישום - חלק שני

כתבי אישום בחלוקה לסוגים

שינוי משנת 2011 באחוזים

היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון (יועמ"ש איו"ש)

דברי חקיקה באזור יהודה ושומרון בתחום הפלילי שנחתמו בשנת 2012

1. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 14) (יהודה ושומרון) (מס' 1683), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 3.1.2012) - הצו הוסיף עילת מעצר בגין הפרת תנאי מתנאי ההקלה בעונש.
2. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 15) (יהודה ושומרון) (מס' 1684), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 15.1.2012) - הצו הסדיר סוגיות הנוגעות לנוכחות העצור בדיוני מעצר.
3. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 16) (יהודה ושומרון) (מס' 1685), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 2.2.2012) - קיצור תקופת המעצר - הצו קיצר ואת תקופת המעצר באיו"ש בנושאים הבאים:
  - א. מעצר ראשוני עד להבאה בפני שופט;
  - ב. מעצר חשוד לצרכי חקירה טרם הגשת כתב אישום;
  - ג. מעצר לצורך הגשת כתב אישום;
  - ד. מעצר עד למועד תחילת משפטו של נאשם;
  - ה. משך מעצר עד תום ההליכים.
4. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 17) (יהודה ושומרון) (מס' 1692), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 15.3.2012) - הצו אפשר חילוט ערובה שהפקיד הורה בגין עבירה של בנו הקטין, גם אם הקטין ביצע עבירה במהלך תקופת הערובה, וטרם הורשע בה.
5. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 18) (יהודה ושומרון) (מס' 1693), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 14.4.2012) - הצו תיקן הוראות הנוגעות למעצרים ולמאסרם של קטינים, ובעיקרן את האפשרות להחזיק קטינים למשך 12 שעות בהפרדה, במתקן שאין בו אגף נפרד.
6. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 16) (תיקון) (יהודה ושומרון) (מס' 1694), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 23.4.2012) - התיקון הבהיר כי פרקי הזמן הנקובים בכל הנוגע למעצר ראשוני של חשודים, יימנו החל מרגע מעצרו של החשוד ולא מרגע הוצאת פקודת מעצר בעניינו.
7. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 15) (תיקון) (יהודה ושומרון) (הוראה שעה) (מס' 1684), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 22.5.2012) - התיקון

- הבהיר כי מועד תחילתו של הצו העוסק בנוכחות העצור בדיוני המעצר (צו מס' 1684) הוא מיום חתימתו.
8. **הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 19) (יהודה והשומרון) (מס' 1698), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 7.6.2012) - הצו הסמיך את פקחי מינהל אכיפה וזרים של רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול במשרד הפנים לפעול באזור וקבע את אופן פעולתם.**
9. **צו בדבר החרמת כלי רכב גנובים (הוראת שעה) (תיקון מס' 3) (מס' 1700), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 5.7.2012) - הצו האריך בשנה נוספת את הצו בדבר החרמת כלי רכב גנובים (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 1639), התשס"ט-2009. נזכיר, כי על פי הצו האחרון, קצין משטרה ממונה מוסמך להכריז על מקום מסוים כ"מקום בו מתנהל סחר בכלי רכב גנובים". משמעות הכרזה הינה קביעת חזקה, כי כלל כלי הרכב וחלקי כלי הרכב המצויים במקום זה ייחשבו ככלי רכב גנובים וניתן להורות על השמדתם.**
- הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 16) (תיקון מס' 2) (יהודה והשומרון) (מס' 1701), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 26.7.12) - הוספה האפשרות להארכת תקופת המעצר הראשונית של חשוד בעבירות פליליות, לפרק זמן נוסף של עד 96 שעות ממועד המעצר, בהינתן צורך בביצוע פעולות חקירה דחופות - אפשרות שנשמטה בטעות מצו קיצור תקופות המעצר (צו מס' 1685).**
10. **צו בדבר הוראות בטחון (תיקון מס' 20) (יהודה והשומרון) (מס' 1702), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 20.8.12) - הצו האריך את תוקפה של הוראת השעה הנוגעת להעמדה לדין של אלו המבצעים עבירות הקשורות בגניבת רכב, בשטחי A, בשנתיים נוספות.**
11. **הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 21) (יהודה והשומרון) (מס' 1703), התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 20.8.12) - הצו הבהיר את סמכותו של מפקד כוחות צה"ל באיו"ש להמיר עונשו של אדם בעונש אחר, שביהמ"ש הצבאי מוסמך להטיל.**
12. **צו בדבר התעבורה (תיקון מס' 9) (יהודה והשומרון) (מס' 1705), התשע"ב-2012 - שינוי נוסח עבירת ההפקרה והוספת חובת הנוסע ברכב המעורב בתאונה להתקשר לגופי ההצלה. התאמת המצב להוראות פקודת התעבורה הישראלית בעניין זה.**

13. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 22) (יהודה והשומרון) (מס' 1706),
התשע"ב-2012 (נחתם בתאריך 13.9.12) - הצו האריך את הוראת השעה,
הנוגעת לטיפול משפטי-פלילי בקטינים, מכוחה הוקם בית משפט לנוער.

14. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 23) (יהודה והשומרון) (מס' 1708),
התשע"ג-2012 (נחתם בתאריך 20.9.12) - הצו העביר סמכויות בעלות אופי
פלילי מידי יועמ"ש איו"ש לידי הפצ"ר או פרקליט איו"ש.

15. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 24) (יהודה והשומרון) (מס' 1710),
התשע"ג-2012 (נחתם בתאריך 28.11.12) - הצו קבע כי יש לתרגם כתב
אישום לנאשם שהתייצב למשפטו, וזאת בטרם ימסור את תשובתו לאשמה,
אלא אם הנאשם או בא כוחו ויתר על כך מרצונו.

16. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 25) (יהודה והשומרון) (מס' 1711),
התשע"ג-2012 (נחתם בתאריך 28.11.12) - הצו קבע קיצור נוסף של תקופות
המעצר של קטינים, באופן הבא:

א. קיצור של תקופות המעצר הראשוניות ל"נער ול"בוגר רך": מעצר של
מי שהינו מתחת לגיל 14 ("נער") יהיה לתקופה של 24 שעות, לצד
אפשרות להאריכה על ידי קצין משטרה לצורך ביצוע פעולות חקירה
דחופה, עד 48 שעות במצטבר. מעצר של מי שהינו מתחת לגיל 16
("בוגר רך") יהיה לתקופה של 48 שעות, לצד אפשרות להאריכה על
ידי קצין משטרה לצורך ביצוע פעולות חקירה דחופה, עד 96 שעות.
המגבלה תחול אף על עבירות ביטחוניות.

ב. משך מעצר עד תום ההליכים של קטינים: נקבע, כי קטין, המוחזק
במעצר לאחר הגשת כתב אישום תקופה העולה כדי שנה וטרם ניתנה
הכרעת דין בעניינו, יובא בפני בית המשפט הצבאי לערעורים, בלא
קשר למהות העבירות בגינן הוא עומד לדין, וכי כל הארכה נוספת
מעבר לשנה תתבקש מדי 3 חודשים.

17. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 26) (יהודה והשומרון) (מס' 1712),
התשע"ג-2012 (נחתם בתאריך 28.11.12) - הצו תיקן את התוספת השלישית
לצו בדבר הוראות ביטחון. כזכור, באשר לעבירות המנויות בתוספת השלישית,
נקבעה תקופת מעצר ראשונית ותקופת מעצר עד לתום ההליכים ארוכות יותר.
בתיקון, צומצמו באופן משמעותי מספר העבירות אשר מנויות בתוספת.

18. הוראה בדבר תיקון טעויות דפוס (מס' 1), התשע"ג-2012 (נחתמה בתאריך 11.12.12) - ההוראה תיקנה מספר טעויות דפוס, אשר נפלו בצווים המתקנים את הצו בדבר הוראות ביטחון.
19. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 27) (יהודה והשומרון) (מס' 1713), התשע"ג-2012 (נחתם בתאריך 25.12.12) - התיקון ביטל את האפשרות למנוע מפגש של עצור החשוד בעבירה ביטחונית חמורה עם עורך דין בחלוף 60 ימי חקירה בהם נמנעה פגישת העצור עם עורך דין.
20. הצו בדבר הוראות ביטחון (תיקון מס' 28) (יהודה והשומרון) (מס' 1714), התשע"ג-2012 (נחתם בתאריך 30.12.12) - התיקון קבע כי תקופת עונש מאסר מותנה שבית המשפט הצבאי יהיה מוסמך להטיל לא תפחת משנה אחת.

דברי חקיקה באזור יהודה ושומרון בתחום האזרחי שנחתמו בשנת 2012

1. צו בדבר אישור הקמה, שימוש חורג ופטור מרשיון לאתרי מגורים ארעיים בעלי חשיבות אזורית (הוראת שעה) (יהודה ושומרון) (מס' 1695), התשע"ב-2012 - הכרזה על "גבעת היקב" כ"אתר ארעי בעל חשיבות אזורית" - לצורך הקמת אתר מגורים למפוני המאחז מגרון.
2. צו בדבר חוק אגרות רישום מקרקעין (תיקון מס' 2) (הוראת שעה) (תיקון) (יהודה והשומרון). התשע"ב-2012 - הארכת תוקף של תקנות הקובעות כי אגרת רישום מקרקעין תעמוד על חמישה אחוזים מערך הקרקע והמחוברים שהוקמו בהם.
3. צו בדבר צו בדבר סמכויות לענין דיני מים (תיקון מס' 2) (יהודה והשומרון) (מס' 1704) התשע"ב-2012 - הקנית סמכות למועצת התכנון העליונה לדון בתוכניות ניקוז ולאשרן. התיקון נועד לקצר את ההליכים הסטטוטוריים המקדמיים לביצוע פעולות הניקוז.
4. צו בדבר מבנים בלתי מורשים (תיקון מס' 3) (יהודה והשומרון) (מס' 1707), התשע"ב-2012 - מהותו של התיקון בהוספת אפשרות להכריז על שטח מתוחם על אף שלא מצוי בו כל מבנה במועד ההכרזה. עד התיקון, קיומו של מבנה בלתי חוקי אחד לפחות בשטח המתוחם היה תנאי בלעדי להכרזה.

5. **צו בדבר הגנה על הטבע (תיקון מס' 26) (יהודה והשומרון) (מס' 1709), התשע"ג-2012** - הוספת דו חיים וזוחלים להגדרת "חיית בר".
6. **תקנון המועצות האזוריות (תיקון מס' 122) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - במסגרת התיקון הושווה מנגנון הגשת ערר וערעורי בחירות במועצות האזוריות באיו"ש למנגנון הקיים במועצות האזוריות בתחום מדינת ישראל.
7. **תקנון המועצות המקומיות (תיקון מס' 199) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - החלת חובת הצהרת הון על סגן ראש מועצה מקומית (השוואת המצב לדין בישראל).
8. **תקנון המועצות המקומיות (תיקון מס' 200) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - החלת הוראות חוק המוזיאונים, התשמ"ג-1983, בהתיישבות ישראלית והקמת מועצת המוזיאונים יו"ש.
9. **תקנון המועצות האזוריות (תיקון מס' 123) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - קביעת מגבלה על זכותו של מי שמונה כחבר או יו"ר ועדה למילוי תפקידי ראש מועצה אזורית ומועצת מועצה אזורית או למילוי תפקידי המועצה בלבד, להיכלל ברשימת מועמדים ולהיבחר כחבר המועצה בבחירות שייערכו באותה מועצה אזורית לראשונה לאחר מינויו. השוואת הדין לישראל.
10. **תקנון המועצות המקומיות (תיקון מס' 201) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012, תקנון המועצות האזוריות (תיקון מס' 124) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - שני התיקונים הנ"ל עוסקים בקביעת הגבלה על זכותו של מי שכיהן כמנהל הכללי של מועצה מקומית או אזורית שלוש חודשים לפחות, להיכלל ברשימת מועמדים ולהיבחר לחבר מועצה בבחירות שייערכו באותה מועצה מקומית או אזורית במהלך כהונתו ובבחירות כאמור שייערכו בשנתיים שמיום סיום כהונתו.
11. **תקנון המועצות האזוריות (תיקון מס' 125) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - הוראה לפרסם את תוצאות הבחירות לראשות מועצה אזורית בקובץ צווים, מנשרים ומינויים.
12. **תקנון המועצות המקומיות (תיקון מס' 202) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - הוראה לפרסם את תוצאות הבחירות לראשות מועצה מקומית בקובץ מנשרים, צווים ומינויים.

13. **תקנות תכנון ערים, כפרים ובניינים (רישוי בינוי חקלאי) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - תקנות הקובעות מסלול רישוי מקוצר לבינוי חקלאי וקובעות פטור מדרישות מסוימות של החוק והתוכניות המנדטוריות.
14. **תקנון המועצות האזוריות (תיקון מס' 126) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - הסדרת מנגנון לקביעת מועד בחירות אחיד לכל המועצות האזוריות באיו"ש. השוואת המצב לישראל.
15. **תקנון המועצות האזוריות (תיקון מס' 127) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - החלת הוראות החוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011, בהתיישבות ישראלית.
16. **תקנון המועצות המקומיות (תיקון מס' 203) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - החלת הוראות החוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011, בהתיישבות ישראלית.
17. **תקנון המועצות האזוריות (תיקון מס' 128) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - תיקון הנוגע לאופן ניהול בחירות במועצות אזוריות ומבטל את פקידי הבחירות.
18. **תקנון המועצות האזוריות (תיקון מס' 129) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012**, **תקנון המועצות המקומיות (תיקון מס' 204) (יהודה והשומרון), התשע"ב-2012** - שני תיקוני החקיקה עוסקים בהסמכת הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר לטפל בנושאים הנ"ל גם ברשויות מקומיות ואזוריות באיו"ש, וזאת במקום מנכ"ל משרד האוצר, שאיננו הגורם המתאים לכך מבחינה מקצועית.

בית הספר למשפט צבאי

פיתוח תחום קשרי החוץ וגידול העיסוק בו

הפרקליטות הצבאית רואה חשיבות רבה בפיתוח קשרי חוץ עם צבאות זרים, ובחיזוק שיתוף הפעולה הבינ"ל בהיבטים משפטיים. זאת, לצורך השפעה על עיצוב נורמות בדין הבין-לאומי בסוגיות המורכבות עימן נדרש צה"ל להתמודד בלחימה הא-סימטרית; לצורך פיתוח מקצועי ולימוד מניסיונם ומתפיסותיהם של עמיתינו וכן לצורך הסברת העמדה המשפטית הישראלית, ובפרט בהתייחס לאתגרי השעה בזירה הבין-לאומית.

במהלך שנת 2012, כללה הפעילות בתחום קשרי החוץ, בהובלת ביה"ס למשפט צבאי, פיתוח קשרי עבודה עם מדינות וצבאות שונים. בין היתר, תוכננו ובוצעו ביקורי קצינים בכירים בפרקליטות הצבאית בפורומים בין-לאומיים בחו"ל; קודמו יוזמות לפיתוח קשרים עם פרקליטות צבאיות זרות, וכן נעשתה פעילות לאיתור כנסים, השתלמויות וקורסים משפטיים רלוונטיים בחו"ל, להשתתפותם של קציני הפרקליטות. קציני המגמה לדין בינ"ל ואזרחי ביה"ס למשפט צבאי העוסקים בתחום קשרי החוץ השתתפו בכנס לנספחים זרים חדשים בישראל, ונתנו סקירה אודות הפרקליטות הצבאית, תוך הדגשת הרצון לקדם שיתוף פעולה משפטי בינ"ל והפוטנציאל בשיתוף פעולה כאמור.

השנה, בשל האילוצים התקציביים, נרשמה ירידה מסוימת בהיקפיה של הפעילות בתחום קשרי החוץ, ובהשתתפותם של קציני הפרקליטות בקורסים ובכנסים בחו"ל. עם זאת, נשמרה המגמה של מתן הרצאות בפורומים בין-לאומיים על ידי קציני הפרקליטות הצבאית. בין היתר, הרצו ראש מחלקת הדין הבין לאומי וקצינים בכירים נוספים, במוסדות משפטיים מובילים בחו"ל.

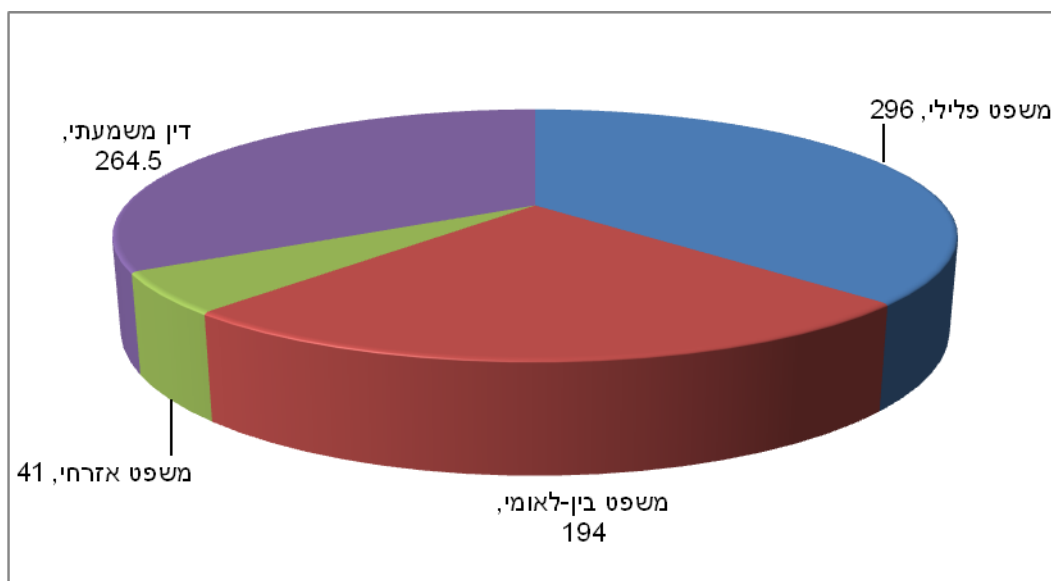
גם השנה, לקראת השתתפותם של קציני הפרקליטות בקורסים, בכנסים ובהשתלמויות בחו"ל, קיים ביה"ס למשפט צבאי כנס הכנה לקצינים אלה. במסגרת הכנס, התבקשו הקצינים לשמש כ"שגרירים" מטעם הפרקליטות הצבאית

לקידום שיתוף פעולה משפטי עם פרקליטויות צבאיות מקבילות ועם מוסדות מובילים בחו"ל, וכן ניתנו דגשים לעניין הצגת עמדותיה המשפטיות של ישראל. בנוסף, על מנת לטפח את מיומנויות יכולת העברת מסרים באנגלית, השתתפו השנה קצינים מטעם הפרקליטות הצבאית בסדנת "תקשורת עמידה בפני קהל באנגלית", מטעם משרד החוץ.

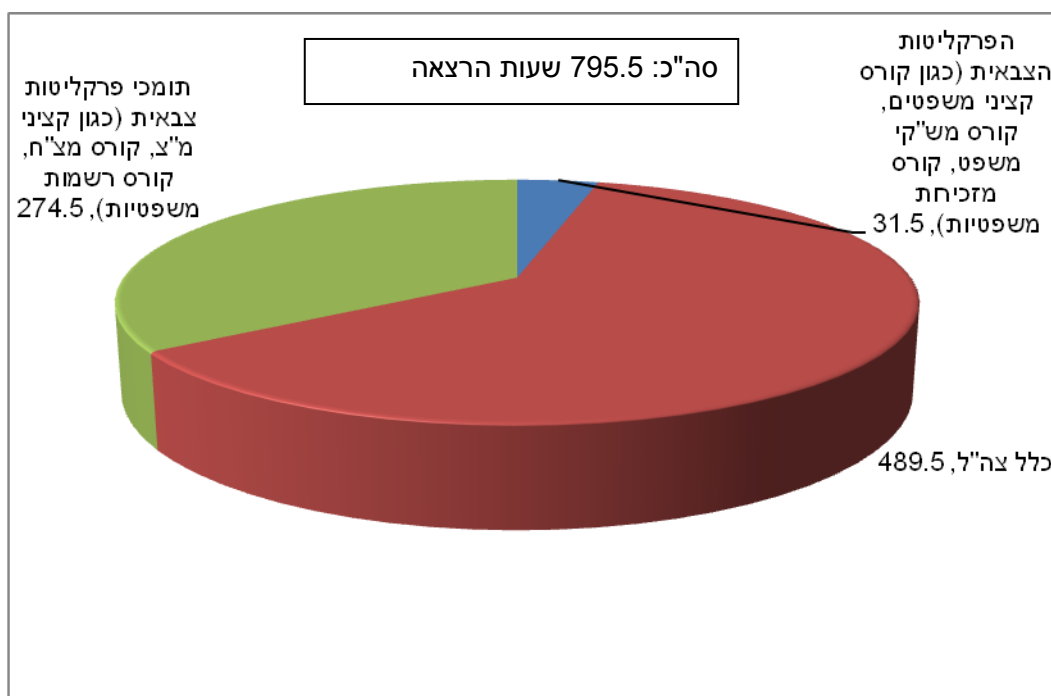
כפי שעולה מסיכומיהם של הקצינים שהשתתפו והרצו בפורומים בין-לאומיים בחו"ל, נראה שלפעילות ענפה זו תרומה חיובית מצטברת, לקידום עמדותיהם המשפטיות של ישראל ושל צה"ל בחו"ל.

היוזמות לפיתוחו של תחום קשרי החוץ בפרקליטות הצבאית יימשכו בשנת העבודה 2013. בין היתר, תיבחן האפשרות לעריכת כנס לנספחים זרים בהובלת הפרקליטות הצבאית, בנושאים שעל סדר היום בזירת המשפט האופרטיבי.

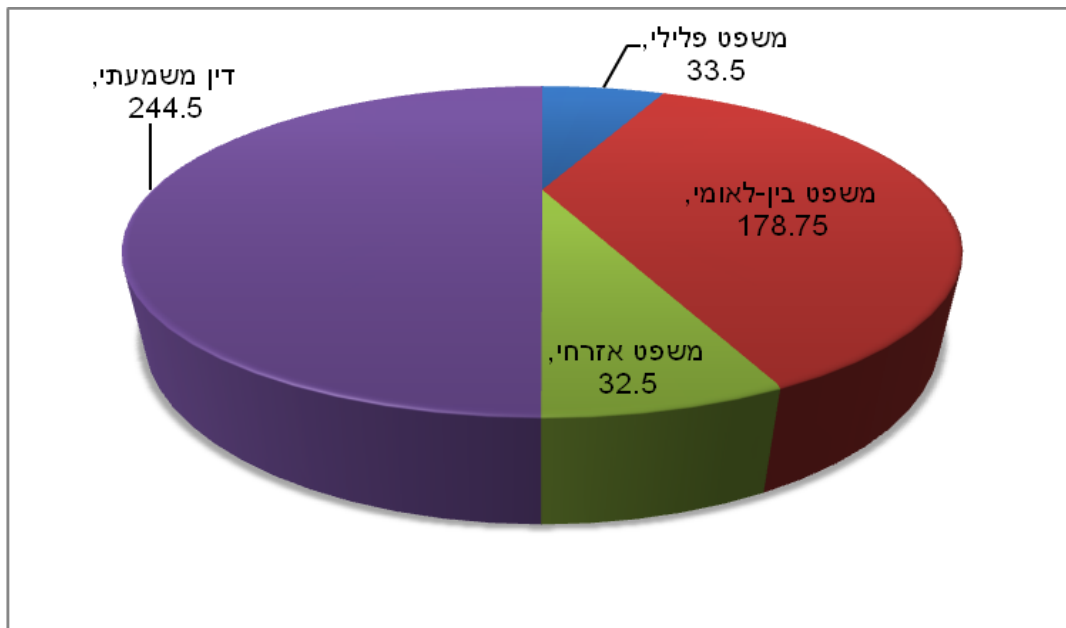
התפלגות שעות הרצאה בבית הספר למשפט צבאי לפי תחומי הרצאה

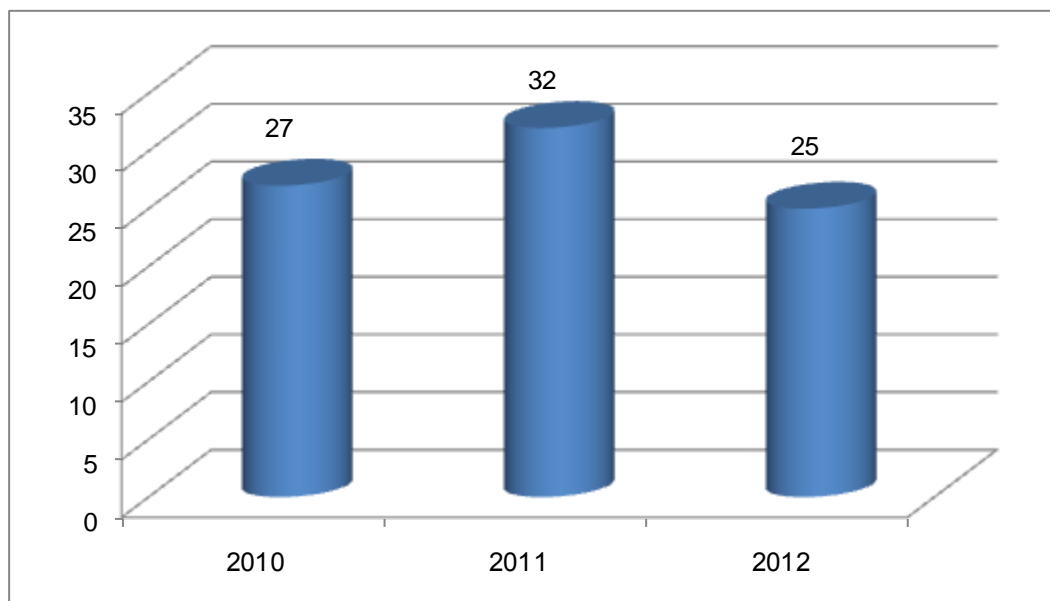
התפלגות שעות הרצאה בבית הספר למשפט צבאי לפי קהל היעד

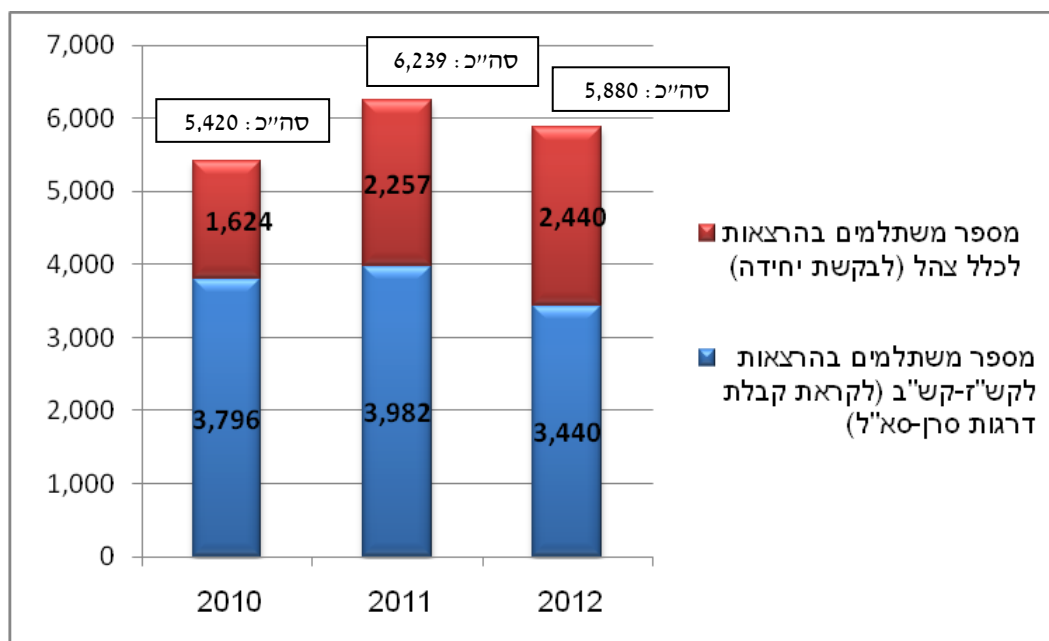
התפלגות שעות הרצאה לכלל צה"ל לפי תחומי ההרצאה

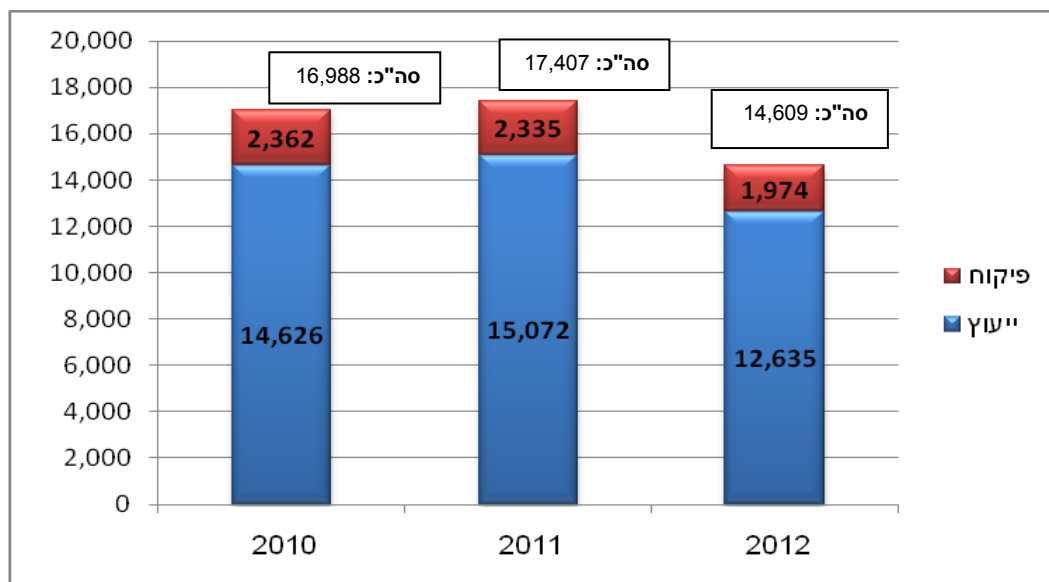
קורסים וכנסים בחו"ל בהם השתתפו קציני הפרקליטות הצבאית

מספר משתלמים בהוצאות מדור הדין המשמעתי בהשוואה רב-שנתית

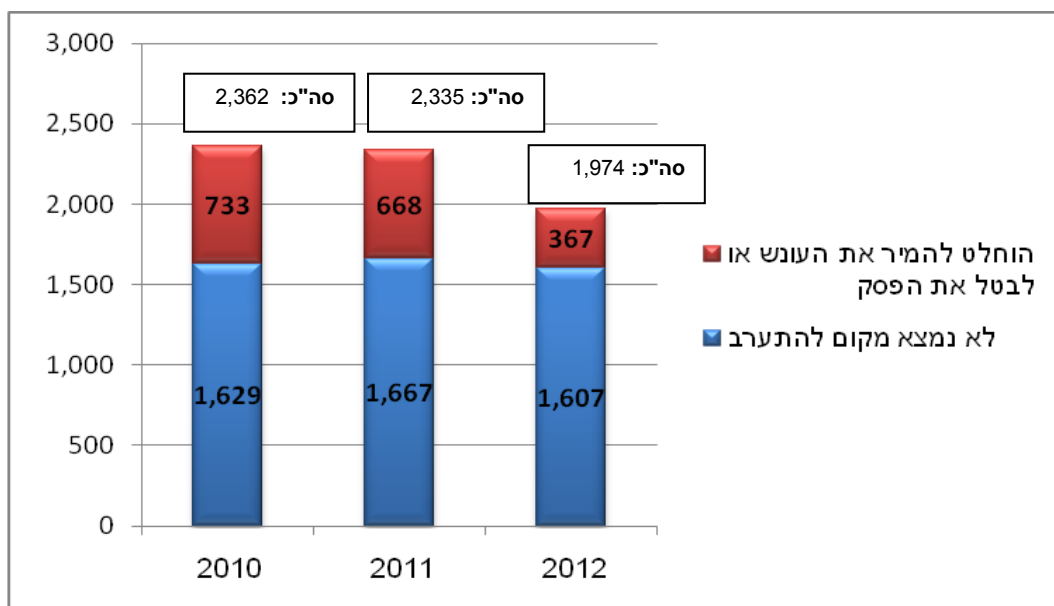

נתוני פיקוח וייעוץ של מדור הדין המשמעתי בהשוואה רב-שנתית

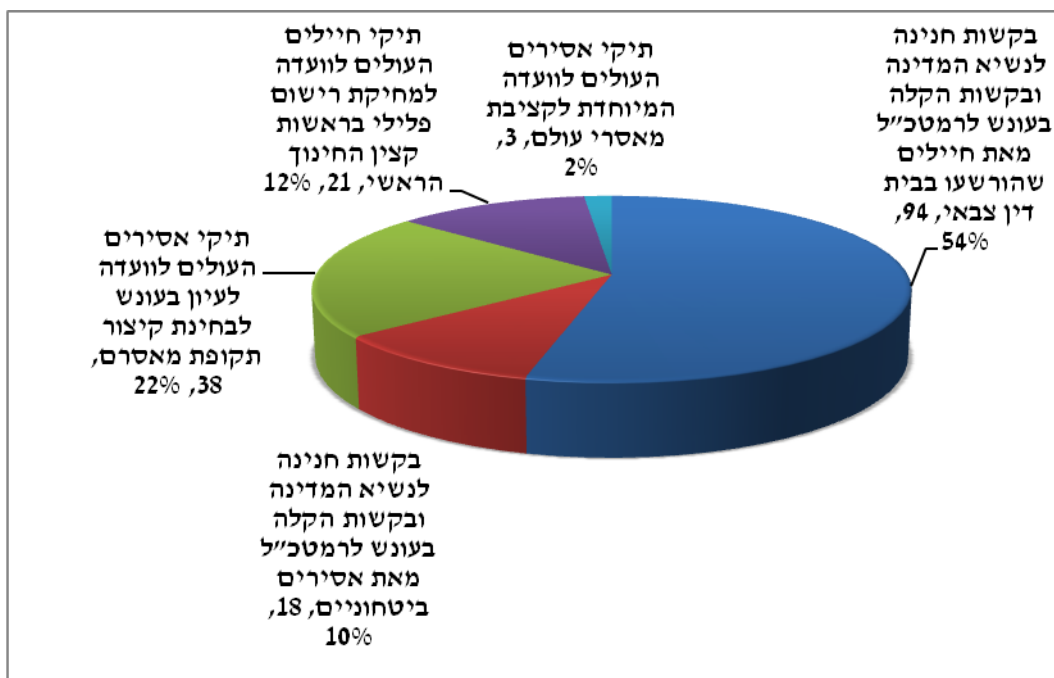

פילוח נתוני פיקוח בהשוואה רב-שנתית

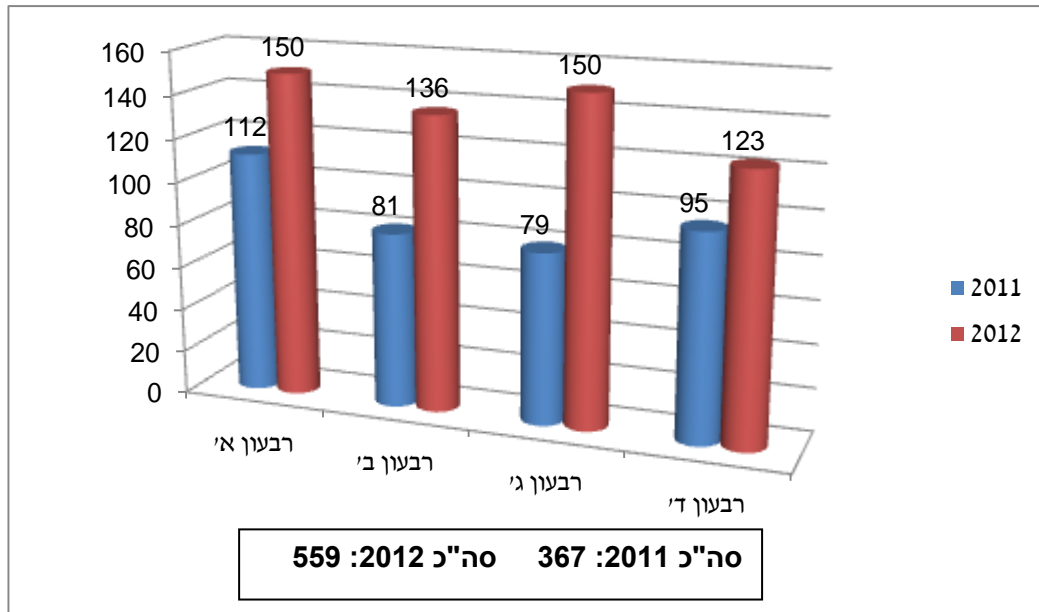

התפלגות תיקי בקשות חנינה והעיון בעונש

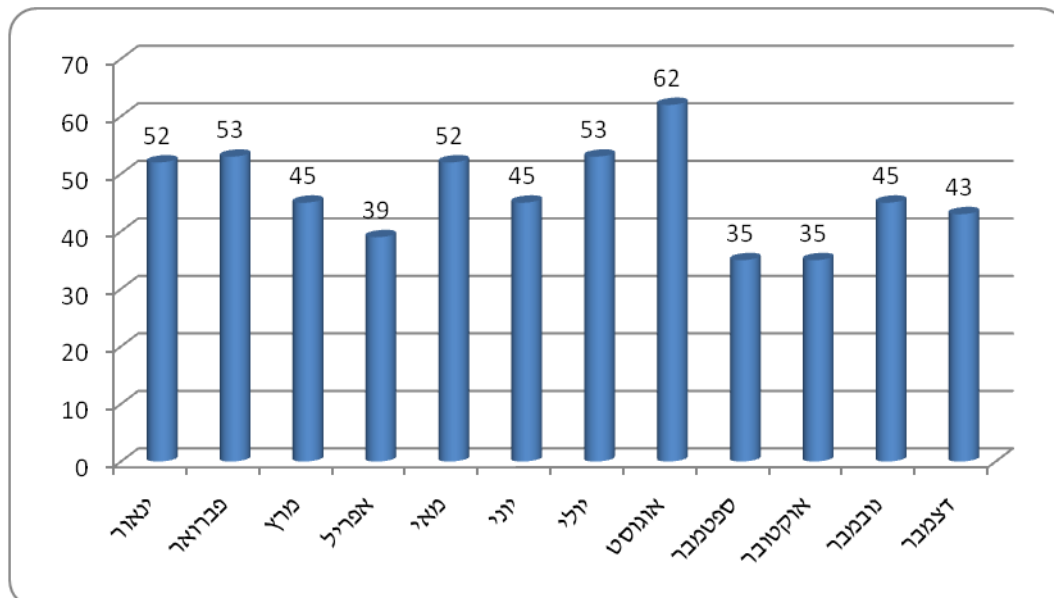

מדור האינטרנט, הפניות והמידע

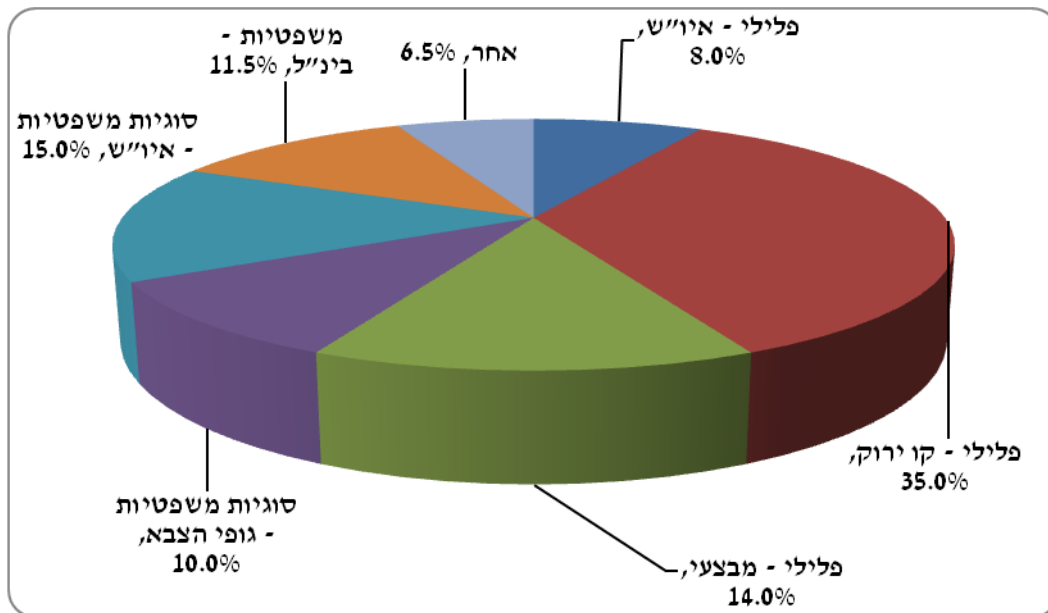
מספר השאילות בחלוקה רבעונית

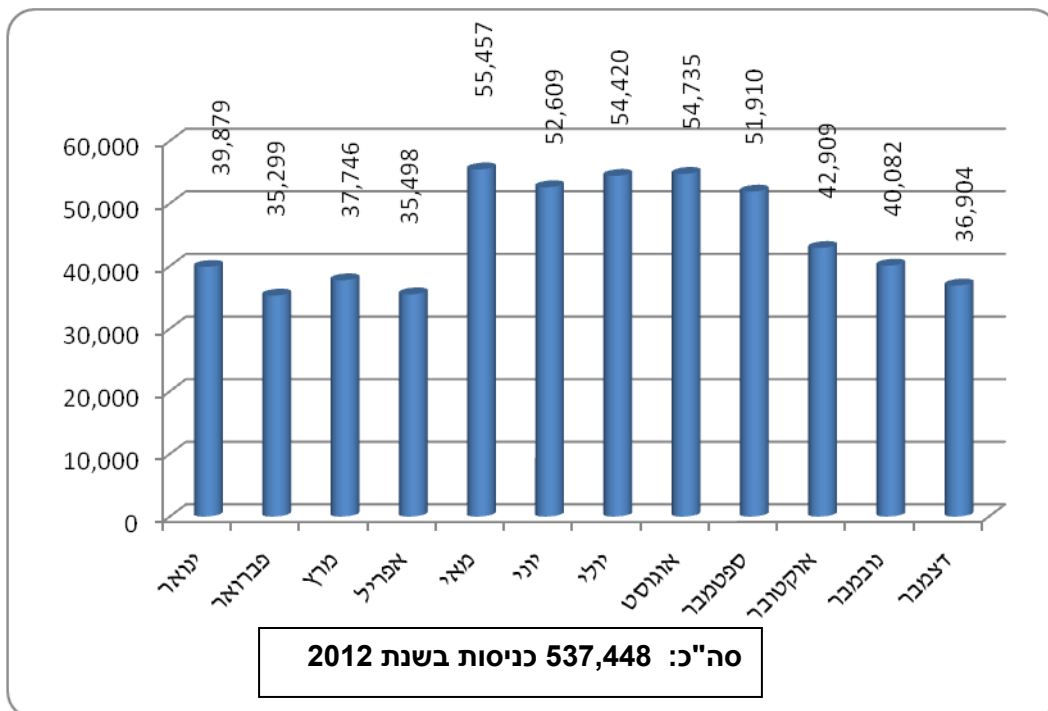
מספר השאילות בחלוקה חודשית בשנת 2012

נתוני שאילתות - אחוזי פניה לפי נושאים בשנת 2012

מספר הכניסות הכולל לאתר המרשתת של היחידה בשנת 2012

חזון היחידה:

הפרקליטות הצבאית - ארגון לומד ויוזם, פורץ דרך ומוביל בכל תחומי עשייתו. הפרקליטות הצבאית תטמיע את שלטון החוק בצבא כערך מרכזי, ותוביל את צה"ל להצלחה מלאה בכל חזית משפטית, בזכות אנשיה הפועלים כאיש אחד, ברעות וענווה, ישרה ודוגמא אישית, פתיחות ושיתוף מפקדים.

יעדי היחידה:

שיפור המוכנות למצבי חירום

- מערך הייעוץ האופרטיבי - כשיר ומוכן למימוש ייעודו.
- יצירת רציפות תפקודית של כלל היחידה בשעת חירום.
- הטמעת דעי הלחימה בדרג המפקדים המעורבים בלחימה.
- שילוב ההיבטים המשפטיים בכלל תהליכי העבודה בצבא שעניינם היערכות לשעת חירום.

הגברת השיתוף הפנים ארגוני

- חיזוק הלכידות החברתית ביחידה.
- העמקת תהליכי שיתוף הידע ושיתופי הפעולה בתוך המחלקות ובין המחלקות.

מתן שירות משפטי איכותי ובזמן

- הגדרת עיסוקי ליבה, סדרי עדיפות וקבועי זמן, ומימושם.
- שימור המקצועיות לצד יישום נכון ומושכל של עקרון המעבריות.
- שיפור העמידה בלוחות זמנים וחיוק תהליכי הבקרה.

פיתוח המשאב האנושי וטיפוחו

- חיזוק הפן הגיהולי-פיקודי בקרב הקצנים ביחידה.
- שיפור תהליכי השיבוץ והאיוש, וצמצום חוסר הוודאות בתהליך.
- השקעה בפרט, בדגש על חיילי החובה.

הטמעת תרבות ארגונית של למידה ויוזמה

- הטמעת תרבות של תחקיר והפקת לקחים, חנייה ופוזיטיביזם לשיפור.
- יצירת מנגנונים לשימור הידע והזכרון הארגוני ויישומם.
- חיזוק תהליכי הביקורת ביחידה והטמעתם.

